

ms

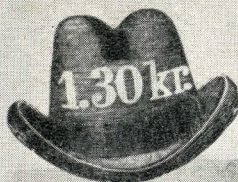
ROČNÍK 2

1964

ČÍSLO 3

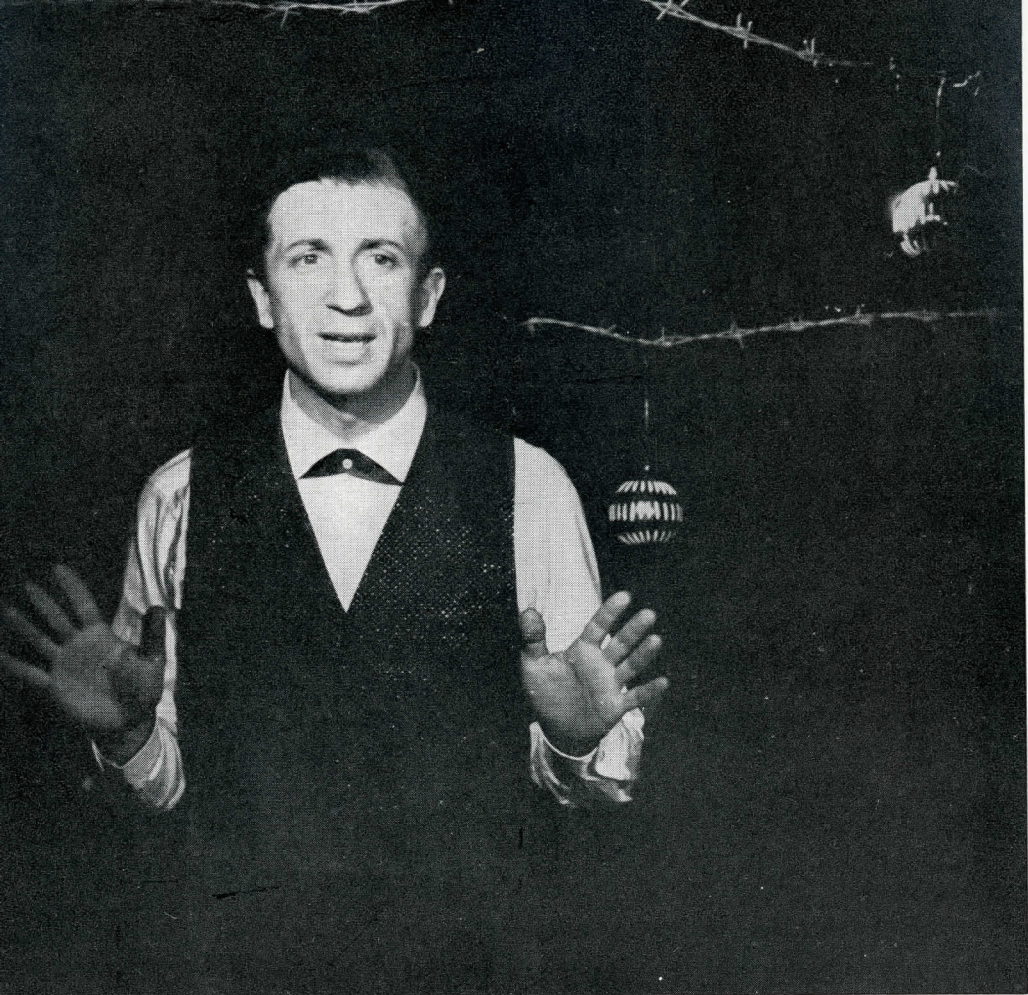
ŠL 62.

repertoár

malé

scény

Miroslav Kovářik z litvínovského Docela malého divadla recituje verše Jiřího Ortena

**Z
O
B
S
A
H
U**

V. Holan: Šel jsi kolem

K. Urbánek: VŠICHNI MOJI DĚDOVÉ

I. Vyskočil: Mluvení pana Deltana

J. Podaný: Dneska se nezkouší

B. Zelenka: Hlustvisihák ve škole

VLADIMÍR HOLAN

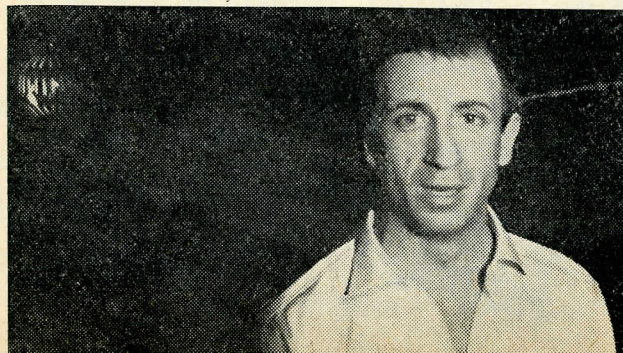
ŠEL JSI KOLEM

Je to bědné, předměstské kluziště,
polévané štědrovečerní lžicí
a zmrzlé na Tři krále ...

V jeho koutku vyhrává stařík na gramofon.
Že má jen jednu desku, obrací ji stále,
přeněžně sfoukává s jejího povrchu sníh
a opatrně spouští její hudbu,
která se třese jako kobyly před připouštěním
nebo jako lístkové zlato nesčíslné falše,
která by byla vyslýchána každá zvlášť
něčím už dávno zrezivělým ...

Celý zjev staříka je podsklepní, ale současně vystouplý,
jako by měl šaty na půdě,
stále obrací touž desku,
ale už dávno přestal vyměňovat jehlu,
tváře se při tom trochu spiklenecky,
neboť on dobře cítí, že i život ho zproboďává
stále týmž a jedním ostnem,
když se už dávno rozhod na něm šetřit
a nepeklit se s něčím, co už nevykřeje ...

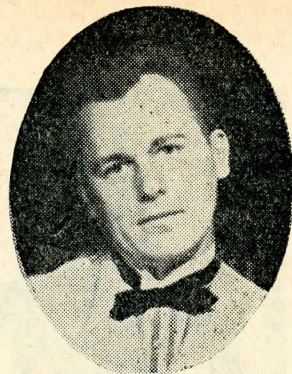
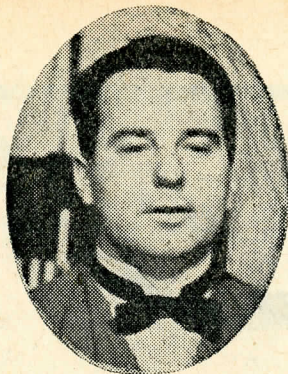
Ze sbírky Na postupu,
která vychází v nakladatelství Československý spisovatel

VŠICHNI MOJI DĚDOVÉ

aneb

U ZVONU JE CANDRBÁL

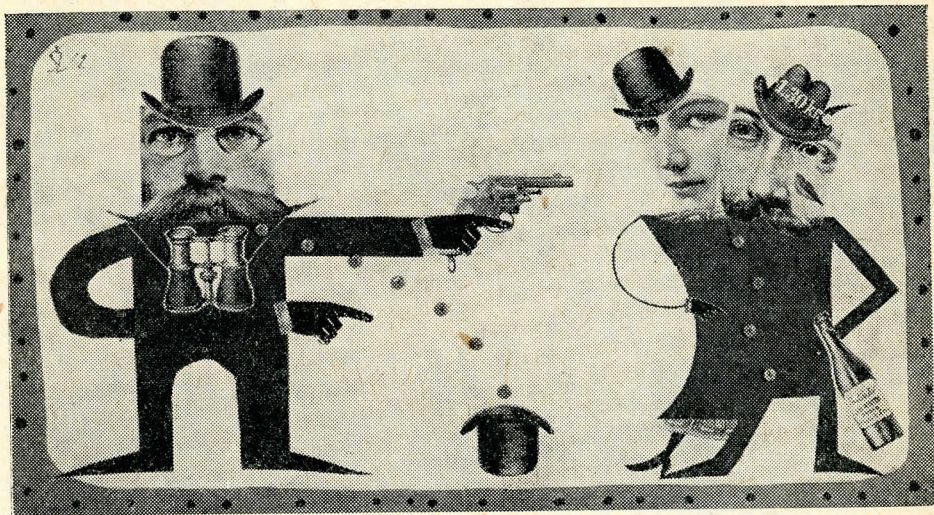
Scénář: Karel Urbánek

Procházka starými pražskými kabarety, šantány, studentským humorem i písněmi za doprovodu Červené sedmy, Trnu, J. Haška, E. Basse, K. Biebla a průvodců mladší generace J. Kincla, S. Kunsta, J. R. Picka a dalších.

Věnujeme ji všem těm, kteří na pódiích šantánů, tingl-tanglů a kabaretů rozdávali p. t. publiku svůj talent, smích a mládí.

Osoby: Děd Pepa ze Žižkova / Děd Lojza z Podola
Venca z Pankráce / Mařka z Kadleína
Tonka z Vysočan / Němý muž z Královských Vinohradů

Z repertoáru divadla PARAVAN

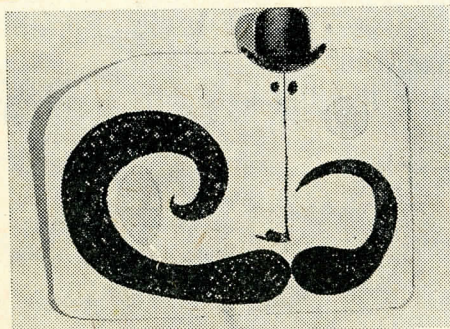

Stověžatá matička Praha v letech tak řekněme 1913—1918. Drkotavou projíždkou po c. k. kočících hlavách se brzy dostaneme do lůna společenského života — na dosah prknům proslavených šantánů a tingl-tanglů, kterážto podobně jako honosnější a noblesnější sesterská prkna v arénách, ba i v samotné Zlaté kapliče, znamenala už i tenkrátě svět.

A svět už tenkrátě měl mnoho tváří — jedna se smála, druhá nudila a třetí dopisovala první stránky osudů všech těch dobrých vojáků, kteří se z Kadláků a jiných koutů Prahy zatoulali do zákopů

a na bitevní pole, co jich jen tenkrát bylo, aby se nakonec vrátili zase tam, kam slíbili, že přijdou: v šest večer po válce!

Scéna — jednoduchost sama. Uprostřed rám s bílou oponou (poslouží i jako promítací plátno), vpravo štít restaurace „U zvonu“, vlevo obraz France Josefa I. (jako živý), v rohu pod mocnářem hranatý podstavec, u levého portálu vratké zábradlí, vpravo flašinet, vlevo později kostra „buicka“ tehdejších let. Vzadu koráلكový závěs a paravany.

**Snímky z kabaretu
VŠICHNI MOJI DĚDOVÉ
v provedení pražského
Paravanu
pořídil Miroslav Tůma;
autorem koláží je
Luboš Štěpán**

C. K. PROLOG

aneb

DNES SE ŘADÍ U ZVONU

Členové „šramlu“ si nejprve rázným zabušením zjednaří klid v sále a pak projdou jako vážení kmeti hledištěm, aby v orchestřišti způsobně smekli buřinky i s fousama, které k nim mají řádně přišité. Poté se důstojně rozesadí, jen kapelník míří k flašinetu, aby další němohru hudebně doprovázel způsobem upravedě dobovým.

Vchází Némý muž, celý v černém (o tom, že je z Královských Vinohradů, se dočteme jen v programu), i on zdraví obecenstvo, navíc zvoni na zvonec. — Tma. — Némý muž zapne primitivní promítací přístroj a ve jménu pana Ponrepa nám promítá titulky dnešního kusu a seznamuje nás s obsazením všech umělců — kteří řádně secvičení budou jistě mít tu čest být za své umění dnes večer p. t. publikem zaslouženě vyaplaudováni.

Tma. Na jeviště přinesou torzo „laurinky“ — vysoký volant s reflektory a klaksonem. Světlo.

Děd Pepa ze Žižkova, tentokrát à la noble choffeur, se ujmá volantu i slova.

PEPA:

Velectěné dámy a ctění pánové!

Máme to po generálce, a tak nemeškejte ani na okamžik a nasedněte do této automobilové drožky, kteréž se co do rychlosti nemohou vyrovnat ani dvou-, čtyř-, ba šestispřežné ekvipáže všech pražských, vídeňských a pešťských fiakrů. Excelentní, excesivní, extravagantní! Zařadím jedničku a zařadím se do kolony. I když vám kyne, velectěné dámy a ctění pánové, asi osmero nádraží, troje podniky paroplavební, ba i ty silnice, po kterých se druhdy chodívalo pěšky, nemeškejte a pojedte s námi na motorickou projížďku po Příkopech, Ferdinandově třídě, projedte s námi nevídanou rychlostí Prahou od Vršovic až na Smíchov. Předjedu! A už se řítíme po

Ferdinandově třídě, kde vidíme vpravo paní radovou Šmuklnáblovou v přilehavém žaketu, se švédským kloboukem s vylajícím pštrosím pérem a se zdobenou visutou kabelkou na lesklém pase. Rukulíbám, milostivá paní, uctivý služebník, hluboká poklona, jak se daří panu radovi, přijdu k němu o radu, ale dřív asi o život! Nashledanou! Vyrovnám, a co vidím — vlevo vidím, jak mjíme kafrinu U královny anglické. Proplétám se Svatováclavským náměstím, zdobeným pražskými kandelábrý s přilípnutými posluhy, a již jsme na náměstí Karlově. Necháváme za sebou tančírnu U Šálků a U Podušků, projíždíme kolem hostince U Virlů — hergot, to byl smyk! Ale nic, nic, panstvo — v zdravém těle, zdravý duch — a již přijíždíme pod Vyšehrad Na Přemyslovku. (Zanotuje si) My Vltavou křtěné jsmě děti... — A tam, kde nic nevidíte pro ukrutnou tlačenicí pražských paní a dívek, tam byste viděli roztomilé národní čepečky ve výloze paní Schuffnehauerové — člověče, jak to jedeš? No, právě... právě přijíždíme na Smíchov — do pivovaru, za námi zůstává tingl-tangl Numero a už jsme v Košířích U zvonu.

Velectěné dámy a ctění pánové: vystupovat! U zvonu je candrbál!

Hudba hraje tuš. Tma. Zmizí „laurinka“. Světlo. Pepa roztáhne oponu, za ní se objeví Lojza, Mařka a Tonka a oba páry začnou zpívat motto celé první půle — proložené autentickými výkřiky jako: „Mařko, potop se, pod klavírem vyplavem! Držte si kloboučky, jedeme z kopečka. Tonka, přidej, je za tebou!“

Popěvkem o candrbálu U zvonu končí zatím jen c. k. prolog, nikoliv však c. k. mocnářství, a tak se vydejmež za písněmi a humorem doby, kdy obraz císaře pána visel na všech stěnách a sloupích jako... inu jako jména hloupých.

ČÁST PRVNÍ - ZA CÍSAŘE PÁNA...

VŠICHNI:

U zvonu je candrbál,
je tam holek plnej sál,
tancuje tam krejčí, švec,
jó, U zvonu tam je hec!

Mařka, která patří nepochybně k Lojzovi, se ve víru tance dostane s Pepou k portálu, takže na druhé straně si Lojza, zřejmě podroušený, opuštěn zoufá.

LOJZA:

Kam jen mohla fouknout,
musíme se kouknout,
kam jen mohla, kam jen mohla,
kam jen mohla fouknout?

Pepa s Mařkou v tanečním objetí, opření o zábradlí, pějí své milostné dueto.

PEPA A MAŘKA:

K Šusterům do Karlína
chodí moje Karolína.
Proto tak miluji Karlín,
že tam chodí moje Karlí.

Lojza neotřesen hledá svoji žinku. Přeběhne jeviště — se zpěvem na rtech — zmizí mezi paravany a teprve na schodech čelem k divákovi objevuje Mařčinu existenci.

LOJZA:

Kam jen mohla fouknout,
musíme se kouknout,
kam jen mohla, kam jen mohla,
kam jen mohla fouknout?

Následuje mimická, rytmicky přesná hříčka.

Lojza ji nevěrnou dostihuje, Ona se mu dušuje, On nevěří, jme se ji škrtiti, Ona tváří v tvář jistotě svého konce dostává andělsky spásný nápad, počne Ho lehtati v podpaždí. On je nucen ji pustiti, Ona Ho na oplátku udeří jakoby imaginární lahvi, a to do hlavy. On se odpotácí k portálu. Ji přispěchá podpořit Tonka a všichni tři počnou zpívat:

MAŘKA A TONKA:

Když umírala,

LOJZA:

bylo to k ránu,

OBĚ:

Majzla ho flaškou

LOJZA:

a byla v pánu,

LOJZA:

Majzla mě flaškou

OBĚ:

a byla v pánu,

LOJZA:

Když umírala,

VŠICHNI:

bylo to k ránu.

Mařka a Tonka zmizely, Lojza opuštěn si zanařiká.

LOJZA:

Pryč a pryč je všecko,
pryč je má naděje,
teď pláču jako děcko,
co mně to prospěje...

Na schůdkách se objevuje „vlastenecky“ přikrášlený Pepa, by společensky platnou písní podepřel podlomenou sebedůvěru svého druha. Pepovi po boku se hrdě staví Mařka i Tonka.

PEPA:

My Vltavou křtěné jsme děti
a za ni chcem život svůj dát,

PEPA A LOJZA:

jí nikdy se neodrodíme,
jak Vyšehrad při ní chcem stát.

VŠICHNI:

A kdyby i cizácké vlny
vše dovedly kolem nás brát,
vždy zůstane Podskalák věrný,
jak nad ním ten Vyšehrad stát.

Vytvoří živý obraz — přibíhá Venca s papírovým, plošným kaktusem v ruce, ulehne před ostatní a póza všech připomíná seskupení obětí tehdejších fotografů. Však se také objevuje — je to Némý muž, nese fotografický aparát téměř mamutích tvarů, na zádech má cedulku se jménem některého z populárních divadelních fotografů, jako (s laskavým svolením) Drbohlav starší, nebo

Tma senior. Némý muž prochází mlčky až k jevišti. Fotoaparát opře o zábradlí, schová se za černou rouškou, manipuluje s objektivem, který lze vysunout jako hlaveň děla, místo stisknutí spouště se ozve výstřel. Všichni vzkřiknou a přecháží. Tma. V zápětí světlo. S rozstříleným kaktusem v předcházející klidné póze klečí jakožto nic Venca, pomalu vstává, a když zjistí, co se stalo, zběsile přechází i on.

V následující hudební předehře Tonka coby lepká divenka cudně rozhrne korálkový závěs. Během písni přichází i Venca — pan Čáp — a tanečně, avšak také cudně — doprovází dívku, zřejmě svého srdce.

TONKA:

Já jsem dívka rozpustilá,
školou povinná
a jsem dosud, jak se říká,
dívka nevinná.
Ve škole se učím psát,
číst, mluvnici, počítat,
doma zas, jak mám čas,
Paul de Kocha, Casanova,
čtu, ach, to je špás!
Že jsem chytré dítě,
co je pan Čáp, dávno znám,
ten že by nosil k nám
snad děti, to je klam.
Stůně vždycky maminka,
když mám dostat bratříčka,
já ty flance dávno znám,
vždyť nejsem Nanyňka.

Oba se uchopí a v rytmu kvapíku nás přesvědčují o vášnivě podstatě své lásky, což dokumentují i vzdušným polibkem v strnulé póze po skončení písni.

Moderní dítě že jsem, vidíte,
před lidmi znám já všechny ctnosti mít,
potajmu ale dám ctnosti vale,
a všichni znají se mnou čerti šit!

Hudebně dramaticky „podmalován“ se objevuje Lojza — pro změnu v roli otce Tonky. Následuje druhá mimická scénka. Otec in flagranti přistihuje vlastní dceru, Tonka se zapřísahá, svědce Vencu taktéž, v napjaté situaci se objevuje Pepa — jakožto Vencův otec — a Mařka — jakožto Tončina matka — oba lomí rukama, Mařka navíc hlasitě hořekuje, a tak i jinak dávají najevo, že situace je

prekérní. Lojza naštěstí dětem odpouští a místo očekávané pohromy jim žehná, Mařka štěstím omálová, Lojza a Pepa se vrhají v náruč a v rychlém rytmu se předhánějí ve zdvořilostech, vše dobře končí, děti i rodičové se řadí ve satební průvod. Lojza se stává poutním předříkávačem a ostatní co verš — to krok. Na schodech se objeví i Némý muž — tentokrát v košili s talárkem, s poutovým obrazem a kadidlem a jako ministrant vážně doprovází celé procesí.

LOJZA:

Žena doma klidně sedí

VŠICHNI: Žena doma klidně sedí

LOJZA:

Všechno v pořádku mít hledí

VŠICHNI: Všechno v pořádku mít hledí

LOJZA:

Po kostelích se neválí

VŠICHNI: Po kostelích se neválí

LOJZA:

Nehasí, co ji nepálí

VŠICHNI: Nehasí, co ji nepálí

LOJZA:

Muže vždy soustrastně těší

VŠICHNI: Muže vždy soustrastně těší

LOJZA:

Když obavou hlavu věší

VŠICHNI: Když obavou hlavu věší

LOJZA:

Ve starosti o rodinu

VŠICHNI: Ve starosti o rodinu

LOJZA:

Vysílá vzdech k hospodinu

VŠICHNI: Vysílá vzdech k hospodinu
To je pravá pobožnost!

Po odchodu — tma. Hudba hraje motiv vlaku. Tonka a Mařka se vrátí se židličkami, na které usedají jako pasažérky.

Vlevo Venca, konduktér — a vpravo Pepa, hrdina následujícího písňového dramatu.

PEPA:

Jednou v létě dal jsem si šít pěkné, dal jsem si šít pěkné bílé kalhoty, a v té době navštívil mne přítel Moucha ze Lhoty. Že prej se mu syn narodil, že by, syn narodil, že by nějakou prosbu měl, esli bych tam do té Lhoty klukovi za kmotra šel. V kupé jsem jen lál, konduktér se smál.

VENCA:

Cha, chál!

PEPA:

Zlatku jsem mu tedy dal, extra kupé vyžádal, kde bych mohl do Lhoty sušit kalhoty, kde bych mohl do Lhoty sušit kalhoty.

MAŘKA:

Tak snad už dost, ne?

VENCA:

Vy nechcete vědět, jak to dopadlo? To bylo takhle: kalhoty si pověsil do okna a...

PEPA:

V koutku sedím, pokušuju, najednou tu dveře bác! — konduktér dvě dámy přived.

VENCA:

Prosim, tu je ještě plac.

TONKA:

A jak to bylo dál?

VENCA:

Ale jděte, vždyť jste chtěly, abych přestál! Tak abyste věděli! Tak to bylo takhle! Kalhoty mu uletěly! Tak se skryl za deštník a...

PEPA:

Pustím deštník leknutím, dámy zvedly křik.

TONKA A MAŘKA:

Hleďte, pane konduktér, tenhle ohavník sedí tady v neglizě s parapletem jen, my si jdeme stěžovat, hned nás pusťte ven!

VENCA:

A víte, jak to dopadlo?

Zavřel jsem ho do jiného kupé a za zlatku...

PEPA:

Pak mně přines od brzáká starý, od brzáká starý mastný kalhoty, voblíknu je, krindapána, takhle mám jet do Lhoty? Krátký byly, široký moc jako, široký moc jako plavky do moře, a když jsem je spustil dolů, scházely mně nahoře!

Obě pasažérky vykřiknou a strnou v pohledu na Pepu. Ten chvíli jakoby nic, pak taktěž strne a s výkřikem prchá. Hudba znovu — slábnoucí motiv vlaku. Světlo na orchestr. Hudebníci zpívají v brumendu sloku ze známé písně o Hercegovině. Na jevišti přijdou Venca a Pepa v nočních bílých košilích. Oba zbožně a c. k. předpisově zpívají.

PEPA A VENCA:

Ze všech znejmilejší svou milou já mám, nechodím tam za ní sám, chodí za ní jiných více, milenců má na tisíce, a ta moje nejmilejší je panenka Maria...

Venca drží stráž u portrétu France Josefa, zatímco Pepa, řádně se pokřizovav, ležérně přepadne přes zábradlí, aby se uvedl co jejdkurát Katz.

PEPA:

Trnitá cesta k hřichu je, vy kluci pitomí, cesta boje s neřestmi. Pusťte se, krucifix, do hledání boha a vši si hledejte doma.

Při mši svaté se koukejte chovat slušně, a ne jako posledně, že si vzadu dva vyměňovali erární prádlo za chleba a žrali mi ho při pozdvihování. Amen.

Pepa se znovu pokřičuje a staví se po bok Vencovi. Vzadu na schodech se objevuje Lojza, taktéž má vojenskou čepici, salutuje a zvesela spustí.

Volně
D A7

1. Už to namně hoši přišlo, musím ru-ko-vat, se zeleným vy-lože-ním
2. Ba-jonet mi ostrý dali a do ruky kvér, to byste se holky koukly,
3. Líp je v noci při měsíčku s holkou špásovat, než-li za cí-sa-ře pána

E7 A7 G Emi F#mi Hmi

blůzu faso-vat. Už ne-budu na Karláku kroutit holky do šlapá-ku,
jakej sem frajer. Na záda mi dali te-le, zítra jdem na nepří-te-le,
skvěrem bo-jo-vat. Až mě ruská kulka schvátí, opatrujte mo-ji má-ti.

D F#mi Emi7 A7 D Marcia G D

už nebudu pražský holky mi-lo-vat. Himl hergot donr vetr
zítra ráno maší-rujem do U-her. " " " "
kdož steměl z kama-rá-dů trochu rád. " " " "

A7 D G D A7 D

ein, zwei, drei, á himl hergot donr ve-tr ein, zwei, drei.
" " " " " " " " " " " "

Po prvé sloce předstoupí Pepa jako rozený c. k. poddůstojník.

PEPA:

Disciplína, vy kluci pitomí, musí bejt. Jinak byste lezli po stromech jako vopice. Ale vojna z vás udělá lidi, vy blbouni pitomí!

Lojza nepodlomen pokračuje.

LOJZA:

Bajonet mi vostrý dali a do ruky kvér, to byste se holky koukly, jakéj sem frajer.

Na záda mi dali tele, zítra jdem... na nepřítel, zítra ráno mašírujem do Uher.

VŠICHNI:

Himl hergot, donr wetr, ein, zwei, drei!
Himl hergot, donr wetr, ein, zwei, drei!

Pepa a Venca po levici a pravici toho, o němž byla tenkrát tak často řeč, v diaлогу vedeném s opilou upřímností.

PEPA:

Císař pán musí bejt z toho blbej. Von

nikdy nebyl chytřej, ale tahle vojna ho jistě dorazí.

VENCA:

Je blbej, blbej jako poleno. Von snad ani neví, že je vojna. Může bejt, že se mu to styděli říct.

PEPA:

Von je hotovej, dělá pod sebe a musej ho krmit jako malý dítě.

VENCA:

Předešle vypravoval jeden pán v hospodě, že má dvě kojny a že každěj den třikrát je císař pán u prsu.

PEPA:

Taková blbá monarchie nemá snad na světě ani bejt!

LOJZA:

Líp je v noci při měsíčku
s holkou špásovat,
nežli za císaře pána
s kvérem bojovat.
Až mě ruská kulka schvátí,
vopatrujte moji máti,
kdož ste mě měl z kamarádů trochu rád.

VŠICHNI:

Himl hergot, donr wetr,
ein, zwei, drei!
Himl hergot, donr wetr,
ein, zwei, drei!

Lojza předstoupí sám a jako oficír hurovsky spustí.

LOJZA:

Nad oficíra si vůbec, vojáci, nic dokonalejšího nemůžete představit, i když byste na to mysleli po celej svůj život. Každěj oficír je bytost nutná, kdežto vy jste, vojáci, jen bytosti pouze nahodilý, vy můžete existovat, ale nemusíte. Rechts um! Links um! Nieder! Setzen! Auf! Marschieren marsch!

Všichni tři se dají do pochodu se zpěvem refrénu o roztomilé Barušce, ale vzápětí

se vracejí do středu jeviště, aby následující verzi a refrén odzpívali jako na cvičáku a doprovodili je parádním vojenským krokem.

VŠICHNI:

Má roztomilá Baruško,
dřív než půjdeš na lůžko,
má roztomilá Baruško,
vem mě s sebou k vám.
Až ta vojna jednou skončí,
bude času dost
zařídít si za pár — koňur —
vlastní domácnost.
Barča bude celá bílá,
bílěj šlajer bude mít,
vod voltáře půjdem rovnou
do hospody pít.
Má roztomilá Baruško,
dřív než půjdeš na lůžko,
má roztomilá Baruško,
vem mě s sebou k vám.

A. Havlíčková a S. Bruder při přednesu Haškovy povídky o panu Fingulinovi

Zazní předehra k následující salónní písni. Mezi korálkovým závěsem se objevuje Tonka. Nutná nadsázka v provedení

písň je zárukou, že divák pochopí interpretčin ironický vztah k písni a její sentimentalitě.

Rubato

1. V kavárně živo, vese-lo, tak bezstarostně je tu, jen smutek mě pad'
na čelo, svou kouřím ciga-re-tu. Na zašlé chvíle vzpomínám a
svým zas žiju vidinám, tak nějak smutně teskně mi a hudba hrá valčík
z Bohé-my.

TONKA:

V tom vstoupil mladý hezký muž,
tak rozjásaný, smělý,
já zapomněla skoro už —
my rádi se kdys měli.
Svou dámu dvorně provází
a kol mne mlčky přechází,
tak nějak smutně, teskně mi —
a hudba hrá valčík z Bohémy.

(Odhazuje růži)

Už do očí mě pálí dým
a nechutná mi pít,
z kavárny zvolna odcházím,
proč se tu dále trápit?
Mám smutek v očích zavřených
a venku tiše padá sněh,
tak nějak smutně, teskně mi —
a doznívá valčík z Bohémy.

Tonka se obřadně uklání a její odchod je korunován hlučnou fanfárou. Na podstavec v blízkosti portrétu císaře pána usedá Lojza — opět ve vojenské čepci, aby si tak nějak vojensky a lidsky postěžoval. Refrén každé sloky s ním opakuji hudebníci.

LOJZA:

Mě již nemá žádný rád,
ve stodole musím spát,
vši mě žerou celou noc,
zima je mně při tom moc.

HUDEBNÍCI:

Vši mě žerou celou noc,
zima je mně při tom moc.

LOJZA:

Tuhle sem vám chytil veš,
ta vám byla čupr, feš,

dělá angrif na tělo,
ó, jak vám to svrbělo.

HUDEBNÍCI:

Dělá angrif na tělo,
ó, jak vám to svrbělo.

LOJZA:

A já zase šturmoval,
do košile sem se dal,
obrátil sem košili,
vony se mně splašily.

HUDEBNÍCI:

Obrátil sem košili,
vony se mně splašily.

LOJZA:

Na to sem si koupil mast,
to vám byla lidi slast,
večer dělám vizitu
a zas byly v kožichu.

HUDEBNÍCI:

Večer dělám vizitu
a zas byly v kožichu.

*Když dozpívá, ozve se rozkaz: Nástup na
rajóny. Lojza se postaví do pozoru, za-
salutuje a pokorně odchází.*

*Mezi koráلكovým závěsem nastupuje
Venca. Jako mladý lev společnosti před-
nese pohybové i pěvecky zpracovaný
šanson Pražský krém. V pikantních ná-
znacích představuje hrdinky všech mí-
lostných avantýr.*

VENCA:

Jednoho dne podzimního
všechny pražské deníky
vytisknuly v různých zprávách
jeden článek veliký:
Nový spolek ustavil se
pod názvem „Cercle de dames de Prague“,
neboť co zní špatně česky,
francouzsky zní krásně tak.
Předsedkyně: paní vrchní radová;
jednatelka: paní inspektorová;

pokladní: paní lékárníková;
zapisovatelka: paní profesorová.
A spolek byl ustaven.
Zkrátka soustředil se v něm
skoro celý pražský krém.

Každý trochu lepší spolek
na ceně by značně kles,
kdyby aspoň za sezónu
nepořádal velký ples.
Na bal paré dostavil se
pan Bobi — ředitele syn,
na tanečním pořádku
viděl, že ho pustil spleen.
Polonéza: paní vrchní radová;
čtverylka: paní inspektorová;
beseda: paní lékárníková;
sir Rogger: paní profesorová.
Pořádek byl vyplněn.
Zkrátka soustředil se v něm
skoro celý pražský krém.

Únava když vymizela
po šampaňském, po plese,
Bobi spokojen je zcela
a jen tiše směje se.
U karet a kulečnicků
Bobího teď není zřít,
nové kouzlo poskytnul mu
jeho druhý, tichý byt.
V úterý: paní vrchní radová;
ve čtvrtek: paní inspektorová;
v sobotu: paní lékárníková;
v neděli a ve svátek: paní profesorová.
Kdyby říct moh' pokoj ten,
kterak soustředil se v něm
skoro celý pražský krém.

*Ze schodů schází Lojza, má hůlku a sla-
máček. Jako rozšafný, „karakterní“ zpě-
vák komických kupletů nás seznámí s při-
během pana Potůčka. Kontakt zpěváka
s publikem je v této písni velmi živý
a celá píseň je ilustrována po způsobu
kramářských písní několika obrázky ze
životu hrdinů novomanželského dramatu,
které střídavě přinášeji Mařka a Tonka.
Mařka pak v závěru písně předvádí osud-
nou hrdinku Slávku.*

Polka

1. Radost měl pan Kratochvíl

ze své dcery Sláv-ky, bo-hu-žel už čas tu byl, a-by chystal

vdav-ky. A tak ze všech ženi-chů po-čí-tal on po-ti-chu

nejvíc s radou Potůčkem, s tím trojím lalůčkem. Že otcí i matce byl

stejně vhod, tož zpívali dcerušce o zá-vod. Potů-ček, Potů-ček milé

dí-tě, to je přec pro tebe i-de-ál, Potů-ček, Potu-ček, u-ži-

ví tě, jenom hled' by si tě vskutku vzal, Potů-ček, Potů-

ček milé dí-tě, to je přec pro te-be i-de-ál. Potů-

ček, Potů-ček, u-ži-ví tě, jenom hled' by si tě vskutku vzal.

vzdychala. U Po-tů-čka zar-mou-cená se - dí-m, měsíc se za ho-

ry naklá - ní, toužeb-ně , do dá-li zjihlá hle -

dím, vedle však slyšet je chrápá - ní. (orch. dohra)

Potůček byl starý pán,
trochu slabých nohou,
poněkud už vyčerpan
avantýrou mnohou.

Slávka byla naivní,
tož vznik pocit lásky v ní
ke starému Potůčku
a jeho lalůčku.

A když s ní byl Potůček zasnouben,
tu šťastna mu zpívala celý den.

LOJZA A MAŘKA:

Potůčku, Potůčku, ty se vineš,
jak je mně příjemně u tebe,
za sebou, Potůčku, když mi kyneš,
do pekla šla bych i do nebe!

LOJZA:

A teď všichni!

VŠICHNI:

O svatbě byl velký ruch,
Potůček však blednul,
o půlnoci jako duch
vopil a se zvednul,
vrávoraje přes cestu,
ved si svoji nevěstu
a v svatební komnatě
se natáh proklatě!
A Slávka, jež večer zpívala,
o hodinu později si vzdychala.

MAŘKA:

U Potůčka zarmoucená sedím,
měsíc se za hory naklání,
toužebně do dáli zjihlá hledím,
vedle však slyšet jen —

(Ozve se Lojzovo chrápání.)

*Na jevišti přichází Pepa v pruhovaném
modrobílém tričku, s námořnickým lím-
cem a s čepičkou s bílými stuhami a
Tonka s velikou mašlí ve vlasech, aby
nesměle, s dětskou naivitou a bezpro-
středností divákům — té početné rodině
strýčků a tet, vyzradili všechno, co bylo
dosud jen jejich velikým tajemstvím.*

PEPA:

Náš tatínek se nerad zlobí, protože má
rád klid, aby mohl spokojeně trávit. Je
velmi hodný, má v obličeji zdravou barvu
a je úředníkem u místodržitelství. Odpůl-
dne přijde o půl třetí k obědu. Jí až do
čtvrt na čtyři, potom si lehne na pohov-
ku a spí do pěti. Nato jde do kavárny,
kde zůstane do šesti. Pak jde do své
restaurace na večeri, vypije svá čtyři
piva a poslouchá, co se kolem povídá.
V deset přijde domů, jde si hned lehnout
a spí.

TONKA:

Naše maminka je mladá a hezká. Je
mladší o dvacet let než tatínek, a
vždycky, když k nám přijde jeden mla-
dý pán, pošle mne se služkou pryč.

PEPA:

Jednou jsem ho spatřil s maminkou v po-

koji; když jsem vešel, maminka mu se-
děla na klíně. Zeptal jsem se, je-li
maminka těžká. Řekl, že není, a hledal
v kapsách. Tu mu maminka podala svou
tobolku, on z ní vzal korunu a dal mně
ji. Když odešel, maminka mně ji vzala
a povídala, že by se tatínek na mne
moc zlobil, kdyby mu řekla, že jsem
vzal od pana Fingulína korunu.

TONKA:

Naše maminka je hodná ke každému.
Každého hladí a dá mu hubičku. Hladí
mě, tatínka i pana Fingulína i našeho
psa a na každého se směje, na mne, na
tatínka i na pana Fingulína i na psa,
a hubičkuje nejvíc mne a pana Fingulína.

PEPA:

Tatínek, když přijde domů, vypije něco
koňaku a jde si hned lehnout, ani s námi
mnoho nemluví.

TONKA:

Zato pan Fingulín, ten k nám chodí
i večer, když je tatínek v hostinci, a sedí
s maminkou potmě.

PEPA:

Já musím být v kuchyni, protože kdy-
bych s nimi seděl potmě, narostlo by
mně na nose peří, jak říká maminka,
a nikdo by mne nemohl mít rád.

TONKA:

Náš tatínek, když jednou za čas přijde
domů s panem Fingulínem z hostince,
jde ležet a prosí pana Fingulína, aby
ještě chvíli zůstal s maminkou sedět a
bavil ji, což on také dělá a nikdy ne-
řekne ne.

PEPA:

Tatínka vždycky v ložnici zamkneme,
aby se nebál, a pak nás pošlou spát, a tu
se vždycky modlíme za pana Fingulína.

TONKA:

Předešle jsme přišli z procházky se
služkou, když už byla tma, jak maminka
nařídila.

PEPA:

Ale maminka ještě nebyla doma, nebyl
tam ani pan Fingulín.

TONKA:

Služka říkala, že se jí to nelíbí, a ma-
minka pořád nešla. Pak služka odešla
a nás zamkla.

PEPA:

Přišel tatínek a zvonil. Když mu nikdo

nešel otevřít, s oddychováním odemknul a šel do pokoje, kde jsme mu povídali, že maminka je pryč, pan Fingulín, služka a pes.

TONKA:

Náš tatínek na to nic neříkal a potom pravil: „Čekajme. Ještě tohle ke všemu.“ Zapálil si dýmku a čekali jsme. Sedíme dlouho, a nešel nikdo.

PEPA:

Tatínek začal chodit po pokoji a říkal: „Už jo, ba jo, bude to takové.“ Čekali jsme do dvou hodin a pak jsme šli spát. Tatínek vzdychal na posteli: „To mně nejde do hlavy!“

TONKA:

Spali jsme a najednou jsme se probudili. Tatínek bědoval na posteli: „Už je to takové! Peníze budou asi taky pryč!“

PEPA:

Tatínek vylezl z postele a šel k pokladně: „Vždyť jsem si to myslel. Peníze jsou taky pryč. Jsou okamžiky v životě lidském, že se i hovado zblázní!“

TONKA:

Naše maminka, pan Fingulín, služka a pes se do rána nevrátili.

PEPA:

Druhý den jsme šli do jedné velké budovy, tam byli samí strážníci a pání v čepicích.

TONKA:

Jeden pán mne hladil po vlasech a ptal se nás, jak to bylo, když pan Fingulín k nám chodil, když tatínek nebyl doma.

PEPA:

Tak jsem mu řekl, jak mně jednou maminka vzala korunu, když seděla předtím na klíně panu Fingulínovi, a jak on mně říkal, že maminka není těžká, a tu korunu že mně dal pan Fingulín. To si také zapsali a řekli tatínkovi, že jest to úřední tajemství.

TONKA:

Oběd jsme si dali v hostinci. Večer přišel nějaký pán a říkal, že je od policie a že maminku chytili i s panem Fingulínem, se služkou a se psem v Budějicích a že ji posílají nazpátek.

PEPA:

Tatínek spráskl ruce a povídal: „Zaplat pánbůh, že ji budu mít zase doma, takhle by do mne v úřadě nic nebylo!“

OBA:

A tak čekáme dneska maminku!

Oba se způsobně ukloní a odejdou.

Venca s hůlkou a slamáčkem zazpívá a odtančí veleznamý a slavný kuplet o panu Urbanovi, jeho paní a turbanu, kuplet, který dává možnost předvést klasickou ukázkou kabaretního umění a jehož zakončením by měl být vždy spontánní potlesk diváků.

Mírně
G7

C

1. Ondy potkal mně pan Ur-ban, ta jeho

C G7

paní ta má tuze krásný turban, já poznám je vždy po ránu, dle to-ho tur-ba-

C C G7 C

nu. *Purlando:* Napřed jde pan Urban a pak ten její turban, jak já spatřím jen ten turban, hned si

G7 a. C 2. C

řeknu-a-pan Urban, jak je tak jen zočím, tu ihned se k nim točím a v srdci tolik Ach můj

C C

mi- lý pa- ne Ur- ban, ta vaše paní ta má tuze krásný turban, to

C C G C

o- zdoba je pro že-ny, jsem ce-lý zblázně- ný.

Ondy seděl jsem v divadle,
v přízemí to bylo, dole na sedadle —
na baletky v toužení svém
se dívám kukátkem.

V tom přijde pan Urban
a pak ten její turban —
a přede mnou se posadí
a myslí, že mi nevádí.
Já koukám — ten turban
a vedle ten pan Urban —
já neviděl jsem zhora nic
a musel jsem mu říct:

Ach, můj milý pane Urban,
vaše paní, ta má tuze velký turban —
když vezme ho do divadla,
nic nevidím ze sedadla.

Ondy neměl jsem kam jít —
šel jsem paní Urbanovou navštívit,
přišel jsem a paní — ach —
byla ještě v nedbalkách.
Nebyl doma pan Urban,
ona neměla svůj turban —
a byla tolik veselá,
a za ruku mne držela.
„Není doma můj muž Urban,

nevzala jsem si dnes turban —
snad nebude to vadit,
můžeme se bavit.“

Jó, můj milý pane Urban,
vaše paní musí stále nosit turban —
neboť když ho jednou dole má,
tak je vám nevěrná!

Ondy šel po mostě Urban,
vítr sfoukl jeho paní dolů turban —
a turban místo na hlavě
plave po Vltavě.
Dolů kouká pan Urban
a v dálí pluje turban —
a publikum má zábavu,
každý kouká na Vltavu.
Každý šeptá — to je Urban —
vítr sfoukl jeho paní dolů turban —
a Urban zařve: „Prachsakra...“
a shání fiakra.

Ach, můj milý pane Urban,
už nekupujte svojí paní nový turban —
ať o něj ani neprosí —
vždyť už se nenosí!

Hudební předehra tvoří parodie na motiv písně o Hercegovině. Při ní nastupuje Pepa a Lojza, Tonka a Mařka.

LOJZA:

V zašlých dobách za Rakouska na Karláku padnul vůl,
chuti vstáti neměl kouska, tak tam ležel jako kůl.

PEPA:

Soused, který vola vedl, několikrát do něj kop,
vůl se ani neohlédl, ležel stále jako snop.

TONKA A MAŘKA:

Lidé seběhli se kolem, brzo jich byl celý sbor,
měli soustrast s padlým volm, vždyť je vůl též boží tvor.

PEPA A LOJZA:

V tom už strážník také běží, který se tu namanul.

PEPA:

Jářku, co to tady leží?

VŠICHNI:

Vždyť to viděj, pane, vůl!

LOJZA:

Strážníka vždy pravda bolí, nejvíc z všeho dopálí.

PEPA:

Odvedte hned toho vola do dobytčí centrály!

VŠICHNI:

S rozkazem však nepochodil, taktik už měl skoro zlost.

LOJZA:

Proč bych ho tam, jářku, vodil; v centrále je volů dost!

VŠICHNI:

Kdo je strážník, v pravé míře ví, co právo vykoná,
proto na to padlé zvíře spustil jménem zákona.

Ale ten vůl na ulici ani sebou nepohnul,
koukal jen, jak chtěl by říci:

PEPA:

Copak jsem tak velký vůl?

VŠICHNI:

Strážník, dotčen ve svém právu, cenil zuby na vola
když se náhle zjevil v davu Věna Sladký z Podola.

LOJZA:

Já jsem, prosím, Věna Sladkej, pane strážník, dovolej,
na vola jsou tuze krátkej, tak se tu moc nehoněj!

Já bych věděl dobrou radu, jak by se ten bulík zved,
dostanu-li aspoň kládu, zvednu jím ho jakbysmet.

TONKA A MAŘKA:

Soused do toho se vmísil:

PEPA:

To je na mne jako nic,
kdybys mi to zvíře vzkřísil, dám ti třeba ještě víc.

VŠICHNI:

Věna k volovi si kleknul, jenž tu ležel bez ducha,
a potom mu cosi řeknul, skoro šeptem do ucha.

Ten vůl oči po něm točil, převálil se na znak,
potom jako srna skočil a stál pěkně v haptáku.

Strážník, soused i ti lidé jali se hned Vény ptát,
jak to proved, čím to přijde, umí-li snad čarovat?
Véna Sladkej pravil:

LOJZA:

I ne, já mu jenom zazpíval:

VŠICHNI:

„Zachovej nám, Hospodine“ — na to každý vůl vždy vstal!

Parodie na motiv „Zachovej nám, Hospodine!“ slouží jako předěl. Lojza sundává portrét císaře pána. S ním a k němu zpívá závěrečnou píseň na důkaz toho, že i Rakousko-uherské mocnářství vzalo jednoho dne konečně za své.

LOJZA:

Něco žuchlo v Sarajevě,
otřásl se celý stát.
Od Dunaje k Sprévě, Něvě
roznášel tu zprávu drát.
Starý orel pelichal,
až chudinka dodýchal.
Byla z toho pralice —
měnily se hranice.

Pepa se objevuje mezi korálkovým závěsem.

PEPA:

Švehla zvolal: Hej, Slované,
to bude paseka!
Teď už se nám nic nestane,
Videň se rozseká.
Je tu jenom pár Maďarů,
navlíknu čamáru,
dojdu k Coudenhoveovi,
jistě nám vyhoví.

V zástupu, vzorně vyřízeni, nastupují Tonka, Venca a Mařka, aby jako cvičenci zaujali místa na druhé straně svých partnerů.

LOJZA:

U Šenfloků sokolci
slézali se ze všech dřer,
mazali tam do pŕlnoci
zrezivělý mařinkvér.
Čižmy sobě cídili,
aby se jim svítily,
by se o té revoluci
všem děvčatům líbili.

Všichni v houpavém rytmu zpívají:

Pak šlo všechno opět klidně,
o revoltě ani muk,
až jim Kodl vzkázal z Vídně,
že už je mu všechno fuk.

Venca s usilovnou gestikulací řečeného Zahradníka promlouvá k národům.

VŠICHNI:

Potom vylezl Zahradník
Václavovi na pomník
a zvěstoval tam národu,
že mu bůh dal svobodu.

VŠICHNI opět v řadě:

Z toho plyne naučení —
že teď máme přestávku!

ČÁST DRUHÁ.

HOĎTE NÁM TRN PŘES OHRADU

Poválečná Praha v letech 1920—1927. Praha periferních kolonií i přepychových činžáků, Praha Žižkova a Košíř, ale i Královských Vinohradů, Praha korunových útrat i labužnických vládních receptů, Praha kamelotů, prostitutek, nezaměstnaných, ale i sekčních šéfů, továrníků a všech těch velko-, velko...

Praha novinářských kampaní, volebních bojů, červených knihoven, smyslně nesmyslných inzerátů, morálně nemorálních afér, korupcí a vražd, Praha Haškova, Bassova, trnovského humoru, Praha prázdné kapsy, bez merglů a floka, a přitom plná drožek a taxíků, Praha s vůní opékaných vuřtů a jedlých kaštanů, ale i s vůní pendreků, hořkostí stávek a nepřijemné dotěrnosti chlupatých a fízlů. Praha setsakramentsky pestrá, hýčkovájící i mateřská, prostě taková, jakou ji na vlastní kůži poznali všichni ti Lojzové, Pepíci, Vencové, Tonky a Mařky, když si jen tak pro sebe pobrukovali:

Něco stranám, vůdcům lidu,
něco bankám kápne,
kdo má hlad a kdo má bídu,
policajt ho lapne.

Scéna se jen nepatrně upraví. Kostýmy se změni, dámské naberou na sebe volnější střih. Pepíci a Vencové se obohatí o kostkované vestičky, o nějaký ten šátek, pestrou čepici, pepicky ohrnuté límce.

MALÝ OZNAMOVATEL

Němý muž roztáhne bílou oponku a v ruce s plošnou rekvizitou staříckého radioaparátu vyslechne: Malý oznamovatel, který vám nejlépe připomene dobu, do které se vracíme v druhé půli. — Ozývájí se hlasy z magnetofofonového pásku, mezi nimi dobová hudba.

VENCA:

Ztratil se klarinetista před Jungmanno-

vým pomníkem. Slyší na jméno Angreštýn a nešilhá. Kdo ho najde, dostane knížku s podpisem generála Boothy. Značka: Armáda spásy.

(Hudba)

LOJZA:

Pepíku, kde bydlíš?

PEPA:

Nikdež. A kde ty, Lojzíku?

LOJZA:

No vedle.

(Hudba)

TONKA:

Jsem! mladá, krásná, elegantní od hlavičky až k botičkám. Který pán s autem, starší a taktní, chtěl by vše mi složit k nožičkám? Značka: Radost máje — do Zpravodaje, Brno.

(Hudba)

VENCA:

Na klinice.

PEPA:

Strážníci: Tak vám vedeme medika.

LOJZA:

Profesor: Nebýt ožralý, tak se sem jaktěžliv nepodíval.

(Hudba)

TONKA A MAŘKA:

Dvě kočičky hledají macičky! Značka: Moravske drapky.

(Hudba)

LOJZA:

Učitel: Copak víš o Platónovi?

PEPA:

Žák: Díky bohu, jen vše dobré.

(Hudba)

MAŘKA:

Josefa Křížová, Praha 2, Pštrossova 6, jas-

Stanislav Bruder v C. k. prologu aneb Dnes se řadí U zvonu

novidka — oznamuje, že od 9. do 24. června za příčinou dovolené neúřaduje.
(Hudba)

PEPA:

Upřímného, hodného společníka, nejraději cyklistu z jižních Čech, hledá mladý řemeslník jemné povahy k nedělním výjíždkám. Neanonymní nabídku pod značkou: Sobě rovni, poste restante Prachatice.

(Hudba)

LOJZA:

Kdy se miní vaše dcera vdávat?

MAŘKA:

Pořád!

(Hudba)

TONKA:

Čtyřicetiletá dáblíce hledá čerta vysoké postavy. Značka: Peklo.

První píseň je oslavou novodobého vynálezu.

VENCA:

Já býval fláma —
no, pánbůh s náma,
já v každém baru
našel svou páru
i dívky prima
a mezi nima
já vždycky jsem měl
tu, již jsem chtěl.
To nejde dále,
ty flámy stále,
chci doma být
a řádně žít.
Hnán touhou touto
našel jsem si správné pouto
vám, neb mám, ach mám...

Já mám aparát rádio,
teď dám všem pannám adio;
ráno spustím ten aparát
a noc i den dám si jen pěkně hrát.

Leč jedna dáma,
má dávná známá,
ta přišla ke mně
a ždá mě jemně,
naslouchat smí-li
divům té síly,
a již se chví
v svém napětí.
A zvláštní touha
jí ze rtů čouhá,

něžně se špoulí,
ke mně se choulí,
tak sotva dýše,
rádio pak vniká tiše
k nám, ach mám, ach mám...

VENCA A TONKA:

Já mám aparát rádio,
teď dám všem pannám adio;
ráno spustím ten aparát
a noci i den dám si jen pěkně hrát.

Na schody přichází Lojza — tentokrát jako pan šéf. S úsměvem a decentně, ale s plnou vahou svého společenského postavení nám poodhalí něco ze svého politického profilu.

LOJZA:

Já nepřitelem byl všech sporů,
i rakouský když trval stát,
teď koupil jsem si trikolóru
a dal jsem si ji na kabát.
V den, kdy to projel Karel Novák,
hned stal se ze mne Čechoslovák!

Ta trada trada tradadá —
víc ať nikdo nežádá.

Ozve se zafukání. Mezi paravany vstoupí Pepa — je teď skromným, úslužným zaměstnancem Petříčkem, který konečně našel odvahu, aby svého, na oko už žoviálního pana šéfa přišel požádat o zvýšení gáže.

PEPA:

Pane řediteli, já myslím, že byste mi mohli mzdu o něco zvýšit.

LOJZA:

Pracujete opravdu tolik, Petříčku?

PEPA:

Já dělám, co můžu, pane šéf.

LOJZA:

No uvidíme. Jakkak to bylo loni?

PEPA:

To byl suchý rok, pane šéf.

LOJZA:

366 dní v roce, že ano?

PEPA:

Ano prosím.

LOJZA:

No, a spíte 8 hodin denně, že?

PEPA:

Ano prosím.

LOJZA:

To je tedy jedna třetina roku, právě 122 dní, zbývájí tedy 244 dny.

PEPA:

Ano prosím.

LOJZA:

Osm hodin denně máte volno, že? To je zase 122 dní, zbývá tedy ještě 122 dní. V neděli nepracujete — to je 52 dní minus, čili zbývá nám jen 70 dní.

PEPA:

Ano prosím.

LOJZA:

V sobotu děláte jen půl dne, to je 26 dní minus, a zůstává nám 44 dní. 14 dní jste byl nemocen, že?

PEPA:

Ano prosím.

LOJZA:

To nám zbývá ještě 30 dní. Pak bylo v roce 9 svátků, zbývá tedy jen 21 dní.

PEPA:

Ano prosím.

LOJZA:

5 dní jste měl dovolenou. Zbývá tedy ještě 16 dní. A pak máte každý den v poledne

hodinu na oběd, to dělá za rok 15 dní, zbývá nám tedy ještě jeden den — a to byl 1. máj.

PEPA:

Ano.

LOJZA:

A to máte ještě štěstí, Petříčku, že byl loni přestupný rok, jinak by se vám nedostával jeden den.

PEPA:

Tak vám mockrát děkuju, pane šéf.

Petříček — Pepa v úslužném předklonu, poslušen nekompromisního gesta pana šéfa, ustupuje z jeviště. — Pan šéf — sotva je sám — s pohledem k divákovi zcela spokojeně uzavře předešlý výstup.

LOJZA:

Nade vše milejší je klid mi,
vše nechám travou zarůstí,
a kdo je v světě smířen s lidmi,
i bůh mu jistě odpustí.
A když požádá republika,
já budu dělat bolševika!

Ta trada trada trada —
víc ať nikdo nežádá.

Ta trada trada trada —
víc ať nikdo nežádá!

Jako odpověď zazní předehra a Venca a Pepa s lidovou dobrosrdečností a humorem zazpívají ptseň O sviní a pávu.

Polka E^b B^b7 E^b E^b

6x 1. Žila jednou jedna svině, překrásně se vedla jí, ce-lý bo-ží

B^b7 E^b A^b E^b

den se líně vá-le-la jen ve hno-ji. A ta svi-ně nečistá

B^b7 E^b B^b7 E

měla formy dojista, že by se z nich zbláznil každý ortodox-ní ku-bista.

VENCA:

Na bidélku vedle seděl
samolibý jeden páv,
na svůj ocas stále hleděl,
říkal sobě: To sem pař!

OBA:

Bože, to je nádhera,
ta má péra veškerá...

VENCA:

Jak ta svině může jenom
nosit ocas bez péra...

PEPA:

Svině zase na péra se
koukala jen po očku:
Ať se pase na své kráse,
krása, ta je pro kočku.

VENCA:

Páv hned křičel: Je, je, je,
ať ta svině nereje,
vždyť to čuně dynýruje
splasky jen a pomeje.

OBA:

Ráno přišel jeden chlapík
řeznického řemesla,
na dvorečku sviní zapích,
svině ani nehlesla.

PEPA:

Zachrochtala trošičku,
pak natáhla nožičku,
dva andělé odnesli si
malou svinšskou dušičku.

OBA:

Časně z rána na dvorečku
sedlák páva chytit dal,
celou jeho skvělou vlečku
surově mu vytrhal.

VENCA:

Páv byl celý zoufalý,
krůty za ním koukaly,
že mu vzađu na biskupu
jen tři brky zůstaly.

OBA:

Z toho se dá odvoditi
nehynoucí pravda ta,
chcete-li smrt lehkou mítí,
žijte jako prasata.
Neboť krása zářivá
horší osud prožívá,
tu jen každý rve a škube,
cloumá, trhá zaživa.

*Po Vencově a Pepově odchodu projde je-
vištěm jako kamelot Lojza, kterému při
jeho vyvolávání odpovídají ostatní.*

LOJZA:

Právě vyšel Polední list. Polední list. Vol-
by se blíží. Zástupci koalice se radí už
třetí den. Ministr Šrámek vzkazuje svým
voličům — volte 26!

PEPA:

Volte 5!

VENCA:

Volte 21, volte 8, volte 20!

PEPA:

Volte 5!

LOJZA:

Volte 22! Venkov jedna rodina. Zítra promluví ministr Kramář jménem koalice. Voliči, co mu odpovíte?

Misto odpovědi přicházejí na jeviště Venca, Pepa, Tonka a Mařka, drží se za ruce a na způsob dětských říkadel skandovane vykřikují.

VŠICHNI:

Já tě více, koalice,
já tě volit nebudu,
kdybych já tě zase volil,
uříz bych si ostudu.

Udělaři hlouček uprostřed jeviště a jako malé děti se střídají ve variacích na lidovou notu.

PEPA:

Šla Nanyňka do zelí, do zelí, do zelí,
zpívala si „Tosseli — serenádu“.
Špargl dala do torny,
zapěla kus „Ritorny“.

VŠICHNI:

Ty, ty, ty — ty, ty, ty,
ty máš ten hlas vypitý.

PEPA:

Kdo chce bejt na mizině —
volí pana Bechyně!

TONKA:

Šla Nanyňka na Medník, na Medník,
na Medník,
škrábala se jak zedník — pod okapem.
Natrhala kandíček,
přišel na ni četník.

VŠICHNI:

Ty, ty, ty — ty, ty, ty,
máš tři tágy přišitý.

TONKA:

Chcete hodně vody v mlíku —
dejte hlasy agrárníku!

MAŘKA:

Zabásnutá v komnatu, v komnatu,
v komnatu,
zpívala tam sonátu — dekrescendo.
A ten její dozorce,
hlasové měl proporce.

VŠICHNI:

Ty, ty, ty — ty, ty, ty,
zapějme si suity.

MAŘKA:

Koho v krku pálí —
volí klerikály!

Mařka ukáže na Pepu, ten dětsky zavelí: Pozoj, vpjavo hled! Všichni se postaví v řadě do pozoru a očekávají příchod Lojzy, který přichází s papírovou vojenskou čepičkou na hlavě. Jeho příchod předznamenává vojenská fanfára. Od jeho nástupu je celá báseň K. Biebla — Píseň ozubeného kola — pohybově zpracována jako dětská hra na vojáky. Lojza — generál, Pepa a Venca — mladí důstojníci, Tonka a Mařka — mužstvo:

LOJZA:

Pěšáci a kanonýři
stále střili, stále mířili;
ti nemusí myslet ani
za ně myslí vyšší páni.

Lojza rozdává i ostatním papírové čepice.

LOJZA:

Rotmistři a

PEPA A VENCA:
desátníci,

LOJZA:

četaři a

TONKA A MAŘKA:
svobodníci.

Všichni si je nasazují za Pepova povelu.

PEPA:

Lebku skryj!
Ráz, dva, tři, čtyři!

VŠICHNI:

Ti nemusí myslet ani,
za ně myslí vyšší páni.

PEPA A VENCA:

Praporčíci, poručíci,

TONKA A MAŘKA:

vůbec mladší důstojníci.

Pepa a Venca předvedou malou defilírku.

PEPA A VENCA:

My jsme mladí důstojníci,
hledíme si hezkých žab,

nemusíme myslet ani,
za nás myslí vyšší páni,
za nás myslí štáb.

LOJZA (*jako jeden z nich*):

My, důstojníci ze štábu,
hledíme si jen žlabu,
nemusíme myslet ani,
za nás myslí vyšší páni,

TONÍK, MAŘKA, PEPA, VENCA:
za nás myslí generál.

LOJZA:

A kdo nosí lampasy,
vůbec myslet nemusí!

OSTATNÍ:

Za něj myslí,

LOJZA:

třeba z dálky,

OSTATNÍ:

celé ministerstvo války.

VŠICHNI:

Ten aparát dokonalý
ten nemusí myslet ani,
za něj myslí jiní páni.

LOJZA:

Ráz, dva!

*Pepa a Venca ho přenesou po dětském
způsobu jako andělíčka doprostřed je-
viště.*

LOJZA:

Nač mám svoje generály?

Stráž u Lojzy převezme Tonka a Mařka.

TONKA A MAŘKA:

A kdo nosí lampasy,
vůbec myslet nemusí;
je už stár, na mozek sláb,
za něj myslí jeho štáb.

*Začne doprovod celého orchestru a další
text přednášejí pohybově zpracovaný jako
stále dynamičtější pochodové—pořadové
cvičení.*

VŠICHNI:

My, důstojníci ze štábu,
hledíme si jen žlabu,
nemusíme myslet ani,
za nás myslí jiní páni.
Praporčíci, poručíci,
vůbec mladší důstojníci.

PEPA, VENCA A LOJZA:
My jsme mladí důstojníci,
hledíme si holek všici,
máme život veselý,
za nás vždycky mysleli
rotmistři a desátníci,
četaři a svobodníci.

TONKA A MAŘKA:

Říká se, že nejhloupější
na vojně jsou svobodníci,
dobře, že nemyslí ani,

MUŽI:

za ně myslí jejich kmání —

VŠICHNI:

a ti drží pušku k líci!

PEPA:

Radši nechci koláče —
než bych volil Klofáčel!

*V zástupu za Vencou odpochoďují,
všichni salutují a zpívají.*

VŠICHNI:

Tluče starej Klofáč,
tluče na buben
a svolává bratry
ze všech vináren:
Zahrajem si na husiti,
nepřátelé budou bít,
hola, hola, hej,
nikdo nemeškej!

*Hudba „varhanním“ předělem připraví
atmosféru Lojzově otřesné zpovědi. Ten
přichází velmi vážný a bez hnutí začne
vyprávět.*

LOJZA:

Přišel sedlák jménem Josef k farářovi a
povídá mu:
Veledůstojný pane farářovi. Musím vám
sdělit přezalostnou zprávu, že moje žena
Marie dnes ráno tiše v pánu zesnula.
Pán Bůh dal, pán Bůh vzal, budiž jeho
jméno pochváleno — povídá farář. —
A jaké měla poslední okamžiky nebožka?
— Včera večer měla, chudáček, pomenší
horečku, vzdychala a naříkala.
— Josefe, povídá žena.
— No, copak, Marie?
— Musím ti něco sdělit. Nechci se ode-
brat na věčnost s hříchem na duši. Víš,
Josefe, vona ta Andula není vod tebe. —
Vzal jsem bibli, přečetl pár listů a pak
jsem jí odpustil. Přilehl jsem na postel.

Už jsem usnul, v tom žena volá znova.
Povídám: Co je ti, Marie?

— Josefe, nechci se lži odejít před trůn
boží, víš, von ten Frantík taky není vod
tebe.

Vzal jsem bibli a čerpal jsem z ní outě-
chu. Pak jsem jí odpustil. Položil jsem
se zas na postel a usnul jsem. Najednou
mě žena zatahá za ruku. Vyskočím.

— Co je ti, drahá Marie?

— Viš, Josefe, von ten Toník taky není
vod tebe.

Vzal jsem bibli a tak dlouho jsem jí
tloukl vo hubu tou bibli, až tiše v pánu
zesnula.

*Znovu „varhanní“ motiv, Lojza opět
vážným krokem odchází. Mezi paravany
se objeví Pepa a Mařka v pestré čepici a
baretu jako originál pepicky vystrojený
pár.*

Tempo di Polka

Na Vlachovce každou so- bo- tu vládne parta fraje- rů,
sotva za- vadiš jen vo bo- tu mů- žeš přijít k malé- ru ca- ra- ra.
Šar- de- le tam nosej o- fi- nu rov- nou podle kastro-
lu, šen- kýř, mu- sí každou ho- di- nu vo- lat
pa- tro- lu. Pa- dia fac- ka, pa- dia
na- sá- le, když jsem já
tam při- stál vel- kej ma- lér nastal
v lo- ká- le, kdo měl ru- ce ten se pral.
Dva frajeři co tam po mně šli, rychle voknem vo- deš- li.

Vzkázala mně včera moje kost
před sobotním večerem:
Mám tě, můj miláčku, právě dost,
chodím s jiným frajerem — carara.
Řek sem jí, falešná čekanko,
zejtra poznáš, co je rek,
šel sem na Vlachovku klidáňko
dělat pořádek.

Padla facka, padla na sále,
když sem já tam přistál;
velkej malér nastal v lokále,
kdo měl ruce, ten se pral.

Dva frajeři, co tam po mně šli,
rychle voknem vodešli,
potom pan kapelník sólo hrál,
nikdo nevyrušoval.

*Z paravanů vykouknou Venca a Tonka,
aby v pološeptu spiklenecky vyslovili
přání všech, o kterých je řeč.*

VENCA A TONKA:

Hoďte nám Trn přes ohradu.
Kanovníci z Vyšehradu.

*Zamíří doprostřed jeviště, k jejich zpěvu
se přidají i Venca a Mařka.*

VŠICHNI:

Na tom pražským náměstí
pendrek lidi tříská,
ať se chudý poplatník
těší na Ježíška.

Kdo nebude klidně spát,
obrací se v noci,
daň vyklopí z obratu,
není mu pomoci.
Když dostaneš pendrekem,
že uděláš výpon,
musíš ještě zaplatit
za úřední výkon!

Paravan—šraml vedený S. Kunstem

Ozve se policejní píšťalka a výkřik: Pa-
trolal Venca a Tonka ve snaze zamasko-
vat předešlé utvoří jeden pár, Pepa a
Mařka druhý a všichni jakoby nic začnou
zpívat a tančit shimmy.

Shimmy F C7 F F7 B^b

1. Já hned jsem na to svůj sá-zel krk, když právě na tě

F7 B^b C7 C7⁺ F

sem s láskou mrk, že vlastně zřel jsem an - dě - la,

G7 G7 G9^b Gm7 C7 F

tak zpi-tomněl jsem do - ce la, já mu-sím říct,

D7 Gm7 C7 D7 Gm7 C7 C+5

když se na tě dí-vám, že srd-ce mé snad za-hy-

F D7 Gm7 Fdim

ne, tys cudná tak, že pla-še jen ti pí-seň zpí-vám,

F C7 1. F C7 2. F C7 F

jak jsi nevinná, a-ne-bo ta-ky ne. Když ne.

PEPA A MAŘKA:

Když na zahrádku už soumrak pad,
zřím kalhotky tam na šňůře vlát,
jak rád bych si byl na ně sáh,
ty takhle být v těch kalhotkách.

VENCA A TONKA:

Já modlil jsem se tak párkrát už,
by předurčen ti byl řádný muž
a dítě v štěstí velikém,
kterému bych byl tatínkem.

VŠICHNI:

Refrén

Když rozhlídla ses z žebříku v dál
a já jsem pod tím žebříkem stál,
ten pohled nezřím nikdy víc,
jak kulatá je tvoje líc.

Refrén

*Světelná změna — světlo pouliční lam-
py napovídá, že se blíží noc. Ozve se
harmonika. Na schůdkách se objevuje
Lojza jako nový periferční komplíc.*

LOJZA:

Pod našima okny roste bedrník,
nedávno tam padl hlady dráteník;
než ho zakopali, do hrobu mu dali
dvě koruny dvacet na chleba bochník.

Pod našima okny sedí žebrota,
nedávno tam padla hlady Dorota;
pan policajt říká, když k nám oknem
šmíká,

že jsme podezřelá rudá holota.

Pod našima okny běhají fízlové,
a do oken čumějí jako syslové;
jářku, když si fízl, to abys sis lízl,
mezi naše tváře obě růžové.

Scéna se ještě více ztemní, ve světle jen
Mařka.

Píseň

Znám já je-den krásný dům tam ži-vo je po celý tý-den,
li-dé bě-haj sem a tam jak pil-né včelky z toho ú-le. Ten
dům se zove zasta-vár-na, to každý dobře zná, kdo jenom talent má,
tam si každý nechá dát své vě-ci na čas u-scho-vat.

Student tam vrazí zimníček,
když zima ukáže mu paty,
slečinka zas ve všední den
vrazí tam své nedělní šaty.

Refrén

Student tam vrazí hodinky,
když nemoh sehnat prachy jinde,
slečinka zas svý prstýnky,
když její amant jí dal kvinde.

Refrén

Plná světlá. Na jevišti přichází Pepa
v bílé košili, v ruce drží velkou věžeň-
skou kouli. Na ruce a noze má železná
pouta. Během věžeňské písně počne kou-
lí různě pohazovat, až s ní volně cvičí.
V mezihře pak s ní tančí jakoby s po-
myslnou partnerkou.

PEPA:

Ve vězení, co bylo, dávno není,
tam můžeš bez mučení nic nedělat.
Šat je ti dán, k tomu si dobře hlídán,
o práci se nestarej a je ti hej...
Pánové, není-li snad libo lepit pytlíky,
rádío vám k tomu bude hrát,
na dvoře si dáte trochu rytmiky,
pak napapat, pomodlit a spát.
Šat je ti dán, k tomu si dobře hlídán,
o práci se nestarej,
a je ti hej, hej, hej, hej!

V závěru písně se Pepovi věžeňská kou-
le změní v kouli na kuželky. Pepa s ní
několikrát míří k portálu, posléze ji vy-
pustí, koule se odkutálí, ozve se jakoby
pád kuželek a výkřik: Devět! Pepa se po-
staví do pozoru, zasalutuje a vysvětlí pu-
bliku: Pardon, večerka! a zmizí.

Na jevišti vtančí Lojza a zvesela zpívá
zašmodrchaný text dříve tak populární
Bohnické písně.

LOJZA:

Na Staroměstském rynku
hobloval krejčí kamna,
lepší je kariol
s koprovou omáčkou,
můj bože, mně je nanic,
co tomu řekne švagr...

Přichází Pepa se svojí troškou do mlýna.

PEPA:

Když jsem šel z Prahy domů,
kdo mně to žito prodá,
strč hlavu do pytle,
za fajšku tabáku,
Praha je velké město,
teď je zas pivo horší.

Oba se navzájem trumfují.

PEPA:

Když jsem šel na roráty,

LOJZA:

zakukal na věži vůl,

PEPA:

já nesu žaludy,

LOJZA:

kam, Jene, pospícháš,

PEPA:

blbost je hrozná nemoc,

LOJZA:

pan farář není doma.

Z druhé strany nastupují Tonka a Mařka a v tanečním objetí, s jucháním a podupáváním míří ke svým partnerům. Na závěr stojí všichni v řadě a společný zpěv doprovázejí různým, ale obřadným pokřizováním.

TONKA A MAŘKA:

Když jsem ty holuby pás,
zařehlal můj vraný pes,
strč si prst do krku,
přikrej se papírem.

VŠICHNI:

Polák je prastarý kmen,
František Josef umřel.

Jako kamelot přibíhá Venca a přináší výtisky Trnu.

VENCA:

Trn, Trn, kupte si Trn, právě vyšel Trn,
studentský satirický časopis, Trn, Trn,
právě vyšel Trn.

Venca rozdává Trny, všichni čtou a slavnostně proklamují.

MAŘKA (*věštecky*):

Trn vidím, jenž bodá vás do duše,
Z proroctví Libuše.

VENCA (*hušitsky sebejistě*):

Trn jsem čítal vždycky rád.
Jiří z Poděbrad.

LOJZA (*důstojně*):

Že jsem četl Trn, udělal jsem první rigo.
Viktor Hugo.

PEPA (*monarchisticko-intrikánsky*):

V Trnu má každý kretén parte.
Napoleon Bonaparte.

VŠICHNI (*kupodivu mládežnický*):

Čtěte Trn, holky i chlapci!

Bratři Čapci!

Pepa a Lojza se postaví do strnulé pózy nadporučíka a rotmistra. Konec každé hrané anekdoty je patřičně hudebně podtržen.

LOJZA:

Proč jste, krucihimlhergot, neposlal vaši rotu dopředu až k okraji lesa?

PEPA:

Dal jsem příslušné rozkazy, pane nadporučíku, ale nebylo jim správně rozuměno.

LOJZA:

Člověk, který nedovede přimět své mužstvo, aby mu rozumělo, je idiot, rozumíte?

PEPA:

Ne, pane nadporučíku!

VENCA (*kazatelsky*):

Radši zapřu Jezu Krista
než Trn.

PEPA:

Ferenc Futurista.

Dívky opřeny o zábradlí, značně flegmaticky, až monotónně — jakoby na kolo-vrátku nudy.

TONKA:

Kam jdeš?

MAŘKA:

Do biografu.

TONKA:

Co tam hrajou?

MAŘKA:

Quo vadis.

TONKA:

Co je to?

MAŘKA:

Kam jdeš?

TONKA:

Do biografu.

MAŘKA:

Co tam hrajou?

Finálová píseň

TONKA:

Quo vadis.

MAŘKA:

Co je to?

TONKA:

Kam jdeš.

MAŘKA:

Do biografu.

TONKA:

Co tam hrajou?

MAŘKA:

Quo vadis.

VENCA (*s podtextem misogyna*):

Trn je čtení pro ženský.

Cestovatel Kořenský.

Lojza a Pepa se změní v následující anekdotě ve dva ale úplně roztřesené stařečky a ve společné pointě jejich společný třesot taktéž vrcholí.

LOJZA:

Dovolte, že my dva jsme se už někde viděli?

PEPA:

Nemám tu čest se pamatovati.

LOJZA:

Nebylo to v Plzni?

PEPA:

Jaktěživ jsem tam nebyl.

LOJZA:

To je zajímavé, já také ne.

OBA:

Tak to byli asi nějakí jiní dva pánové.

VENCA (*lidově*):

Trn není pro každého vola.

Emil Zola.

MAŘKA (*zapáleně, avšak důstojně*):

Trn je prima, juch.

Všemohoucí Bůh.

TONKA (*agitačně*):

Trn je oblíbený u mas.

Alexander Dumas.

Pepa a Lojza, zády opření o sebe, s typicky frajerskou ležérností — pod heslem: co slovo, to perla.

PEPA:

Franto, nemáš náký starý prázdný krabičky vod konzerv?

LOJZA:

Mám.

PEPA:

Já bych je potřeboval.

LOJZA:

Tak já ti je přinesu.

PEPA:

Tak jo.

LOJZA:

A co s nima budeš dělat?

PEPA:

Víš, já je zahazuju.

VENCA (*zaníceně*):

Kdyby Trn čet každý,
nebyly by sebevraždy.

Jaroslav Hašek.

TONKA A MAŘKA (*v úřednicko-věstníkovém dvojhlasu*):

Trn má správnou flaxu.

Za starostu Baxu: Titěra.

VENCA (*uhraňčivě*):

Čtěte Trn, hezké vdovy!

Oldřich Nový.

LOJZA A PEPA (*tajuplně*):

Radši neplatím za plyn —
jen když mám Trn.

Chaplin.

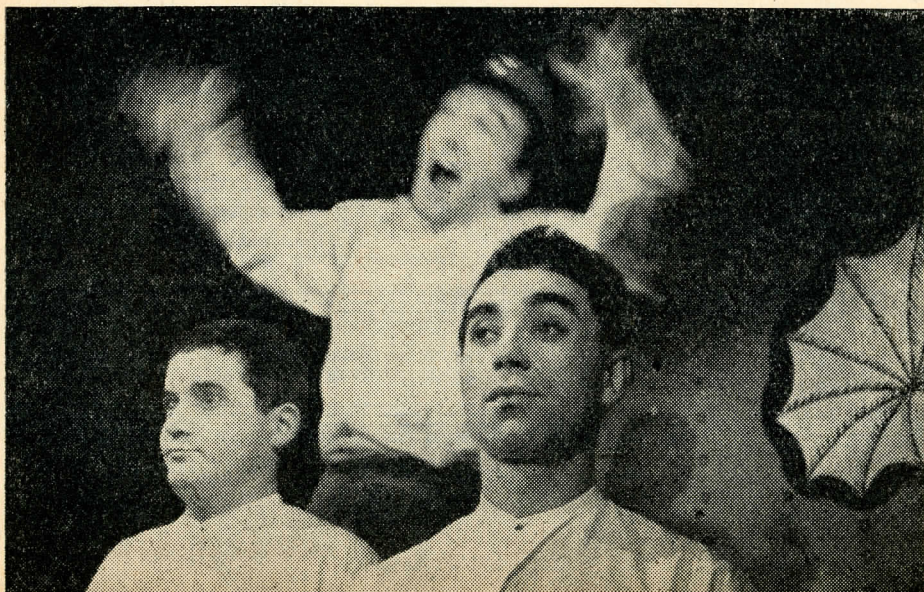
Venca sesbírá Trny.

VENCA:

S účelným obsahem forma jde sama,
nezahazovat se s mrtvolama,
nepěstít hádání o ceny,
nepolemizovat s kretény!
Kdo nejde s námi,
jde proti nám,

VŠICHNI:

dejme se na pochod,
tratatam!

EPILOG aneb Když pan Renoir

Následuje náročná finálová píseň. — V aranžmá nechť se opakují základní a neefektivnější prvky aranžmá předeš-

lých tanců a písniček. Jen tak bude finálová píseň, po vzoru starých kabaretů, opravdu vrcholným číslem pořadu.

To Medium shuffle

Když pan Renoir šel do Chat noir na ka - baret, nesundal si někdy a-ni
To di Polka
 ten svůj baret. Neboť mu ta cháska by-la
 po-vě - do - má a cítil se u nich jako do - ma. U zpěvá-ka,
 který na no-se má pi - hu, u po-e-ty, který mrká do vý - stři-
 hu zpěvačce, jež pě - je děsně drs-ným hla-sem o tom, že vše co vás
To Twist
 trá - pí, ur - či - tě vás přejde ča-sem.
 Když pan Renoir šel do Chat noir na ka-ba-ret, ne-sundal si
To Charleston
 někdy a-ni ten svůj baret.
 1. Neboť tady v tom svém
 2. O všech vraždách co se
 sta-rém ka-ba-re-ě do-ví - dal se všechno o tom svě-tě.
 vše-ra v noci staly, o Rot - schildech, kolik vy-dě - la -
 ti na burse, o Pe - gou - to-vi, mu - ži či - nu, kte-rý u-

B^b $F7$ $F7$ B^b
 lít ej-ro-plá - nem še - de - sát mil za ho - di - nu.
To Rock F F F $C7$
 Když pan Renoir šel do Chat noir na ka-baret,
 F B^b *To di Marcia* B^b A^b
 nesundal si někdy ani ten svůj baret. Neboť mu ta cháška byla
 B^b A^b B^b A^b B^b A^b C B^b C B^b
 pově-do-má a cítil se mezi nimi jako do-ma. I když mezi herci někdy vzniknou vády,
 C B^b C B^b B^b $F7$
 v ty chvíli, kdy někde staví barikády- kabaret jde přece vždycky s těmi, kteří nejsou pámbičkáři
 $F7$ *Porlando.* *To di Mazurka* F
 a jen vlidskej pokrok věří. A proto máme naše dědky rádi. Pro-to-že, když pan Renoir
 F $C7$
 šel do Chatnoir na ka-ba-ret nesundal si někdy a-ni ten svůj ba-
 F *To di Sousedská* B^b E^b B^b
 ret. I u nás ho dělali jen dobrý par-ty, pan Basspil svou
 $F7$ B^b B^b E^b B^b
 plizeň a hrál karty, nebyli moc slušní jak se o tom pí-še,
 B^b E^b B^b *To di Marcia* $F7$
 ba neslušni spíše, kdekdo však znal Kische, Longena čtenáři Trnu by-li učni, kte-
 $F7$ B^b $F7$ B^b F *To di Valčík*
 ří pilně u-či-li se a-be-ce-dě revoluční. Přes-to-že: Když pan
 F $C7$
 Re-noir šel do Chat noir na ka-ba-ret, ne-sun-

To Charleston

dal si ně-kdy a-ni ten svůj ba-ret.

Když pan Renoir šel do Chat noir na ka-ba-ret, nesundal si někdy a-ni ten svůj baret.

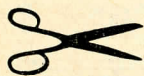
Když pan Renoir šel do Chat noir na ka-ba-ret, ne-sundal si ně-kdy a-ni ten svůj ba-ret.

1. *mf* Když pan Renoir šel do Chat noir
2. *ff* na ka-ba-ret. Ne-sundal si někdy a-ni ten svůj ba-ret. -ret.

Němý muž vystřelí. Tma. Všichni se rozprchnou. Světlo. Na scéně stojí, opřen o lopatu, Němý muž. Všichni účinkující,

držíce se za ruce, probíhají kolem něho jevištěm, až se seřadí v závěrečnou děkovačku.

KONEC

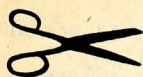

... Z MLADÉHO SVĚTA

Bez výkyvu

Vedl celkem pravidelný život. Odpoledne hrával skoro každý den kulečnick nebo mariáš. Jen v neděli si šel někam na pivo, dvakrát týdně chodíval do kina, jednou někam do nočního podniků a ze soboty na neděli jezdíval s partou do chaty. Takový život mu docela seděl, i když si uvědomoval, že se ještě musí mnoho učit. Například taroky, twist či vypít půllitr piva za 12 vteřin. Věděl, že už s tím bude muset začít co nejdříve, vždyť za necelý rok skončí dvanáctiletku a život prý si žádá jen lidi dobře připravené.

EDUARD STEJSKAL

... Z DIKOBRAZU

Dříve než vypálil na cíl své kritiky, zaujal vždy polohu skrytě ležícího střelce.

Zakopnutí při mílových krocích už stojí nějakou tu modřinu.

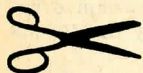
Originalita mnohých myslitelů, objevitelů a tvůrců tkví v tom, že cizí myšlenky buď adaptují, nebo adoptují.

Pepíku, jako předseda oddílové rady nesmíš pionýrům vyhrožovat, nebo tě zbavím funkce.

Kladem jeho pitomosti byla jen její původnost.

Byl by dokázal vložit za své přesvědčení ruku do ohně. V druhé však pro jistotu třímá minímax.

Říkal vždy každému všechno do očí. Pokračuje v tom i nadále, až s tím jde dozorcům na nervy.

... Z PLAMENE

Zkušenosti

Nevím, zda se někdy podaří změnit tento základní přístup k estetickému hodnocení: „Hezké je to, co se mně líbí.“ Lze však změnit úroveň hodnotících.

Génius je člověk, který má kromě talentu houževnatost člověka, který nemá talent.

Žádné množství vlastovek nedělá jaro. K tomu je zapotřebí změny počasí.

Kyberneti se budou mýlit mnohem přesněji.

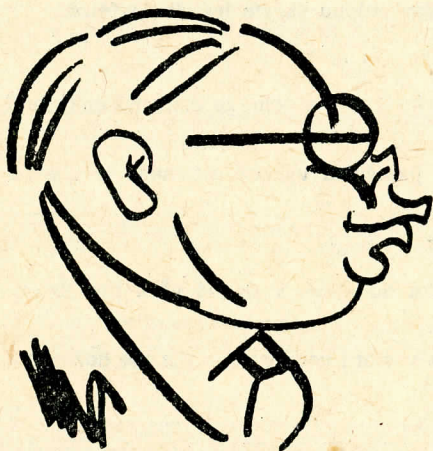
Klasik: Člověk, jenž nemá možnost říci, že už dávno změnil svůj názor, kterého se teď dovoláváte.

Máme těžší život než naši předkové, protože si musíme opatřovat víc věcí, které usnadňují život.

Nikdo v dějinách nepronásledoval satiru. Pronásledována byla jen pravda v ní obsažená.

GABRIEL LAUB

Z GROTESEK EMANA TROJANA

Eman Trojan (1901—35) patřil na sklonku dvacátých a na počátku třicátých let k populárním pražským osobnostem. Byl postupně členem Osvobozeného divadla, divadla Dada, Divadla mladých, Červeného esa a uplatnil se také ve filmu. Hrál všude, kde nalezl několik posluchačů — u táborových ohňů, v hospůdkách, na jevišti i u knihtiskařských strojů, na kterých občas pracoval. Šťasten, když mohl rozdávat, byl jedním z mála improvizátorů, jehož dadaistickým asociacím a ztřeštěným mystifikacím se lidé s nadšením smáli. Patřil k spolupracovníkům Trnu a Trampa; odtud jsme vyňali dvě ukázky. jt.

Stín a židle

Kdyby mně tak někdo proměnil můj stín za židli.

Vždyť von stín je potvora.

Zkrátí se ti, prodlouží a někdy i zmizí.

Který stín je vlastně falešný?

Ten, co mám při slunečním světle, nebo při umělém?

To budou asi nevlastní bratři.

Tak bych si teda ten stín za tu židli vyměnil.

Vždyť se nemůžeš na svůj stín ani posadit. Jéje, židle?

To by bylo něco.

Tahal bych za sebou svoji židli.

Při slunečním světle bych mohl mít židli tvrdou. — Jasný stín.

A v noci, při světle lampy, bych moc prosil, aby moje židlička byla vycpávaná. — Matný stín.

Kdyby ale nebylo světlo, neměl bych stín a byl bych bez židle.

Prosím, dejte mi světlo a stín.

Obráceně

V továrnách pracovali vypasení dělníci. Pan továrník už přišel dávno pěšky, pod pažďím si nesl budíka. Svůj skrovný oběd. Vešel mezi svůj dělný lid. Smál se na celé kolo.

— Vy kluci, vy pracanti zlatý, co to děláte, nechte toho, je léto. Dostanete to všechno zapláceno. Já vám přidám o padesát procent platu. Vždyť vy nevíte, jak jsem vás okrádal!

A dal se do pláče.

Utíral si oči do červeného kapesníku. Utišil se, až když přišla ustaraná tovaryšnice s pěti dětmi. Utáhla si šátek pod krkem a pravila: — Starej, nebreč, vzmůž se! A polez ven, dem demonstrovat na veřejný tábor, pro uznání SSSR. —

Na ulicích byly dělnické demonstrace. Přiběhla policie s pendreký a rozdávala je mezi nezaměstnané.

Krásná, zteplá stráž šeptala sladce lidem:

— Tu máte pendreček, vemte si ho, řízněte nás přes zádička. Nol Prosíme vás, bácněte nás, udělejte nám bebínko, ať víme, jak to bolí! —

Usmívali se páni strážníci, usmívali, ale nepochopili, proč ti lidé netlučou.

Až jeden dobrák starej od jízdní policie vykřikl:

— Což, blbci, nevidíte, že ti lidé mají hlad? —

Lkal usedavě a močil slzy koňoví přímo na krk. I rozběhli se strážníci po okolních obchodech a vytloukli výklady.

Už to mám! Tak já jsem měl taky jednou narozeniny, ano, mohlo mi být tak osm a půl roku, když jsem je měl. To víte, každé dítě by mělo mít aspoň jednou v životě narozeniny. A k těm narozeninám mi strýc, už jsem zapomněl, jak se jmenoval, ale snad to byl Oldřich, já měl jen jednoho strýce, zkrátka a dobře, k těm narozeninám mi strýc daroval koně. Strýc byl z venkova a ten kůň se jmenoval Řehoř. Jako řehtající oř. To se tak jmenoval po tom strýci—dárce.

Tak jsme milého oře Řehoře postavili do jídelny a otec hned že to na tom koni musí zkusit první. A taky ano. Když nás otec všechny přepřal, i toho strýce—dárce, který byl unavený po cestě, hop, narozeniny nenarozeniny, už seděl v sedle. A houpal se ze všech sil, až z toho koně přeletěl po hlavě rovnou do příborníku a dočista ten příborník rozsekal. Pak se zmocnil koně strýc—dárce, a ten přeletěl hlavou do dveří a vyrazil je i s futrem a kusem zdi. Zbytek zdi dobourala matka, takže já už jsem se houpal v ložnici a hlavičkou rovnou do těch vysokých kachlových kamen. Pak otec odrovnal šatník, strýc—dárce zeď do kuchyně, matka kredenc, já druhá kamna, otec prádelník, strýc—dárce zeď do koupelny. A tak dále a tak dále. V tom otce z ničeho nic rozbolela hlava, a řekl, že ten kůň musí z bytu, že poškrábe parkety, že ho ruší v práci a kromě toho že já z toho koně nemám rozum. Strýc—dárce se urazil a řekl, že je to velice krásný kůň, ale že chyba bude patrně v něčem jiném. Totiž v tom, že ten kůň má dole to houpadlo. Otec poznal, že se unáhlil, a řekl, že proti houpacímu koni bez houpadla samozřejmě nikdy nic neměl a že tedy to houpadlo odstraní. Nato přinesl pilu, sekeru, nebozez a provaz.

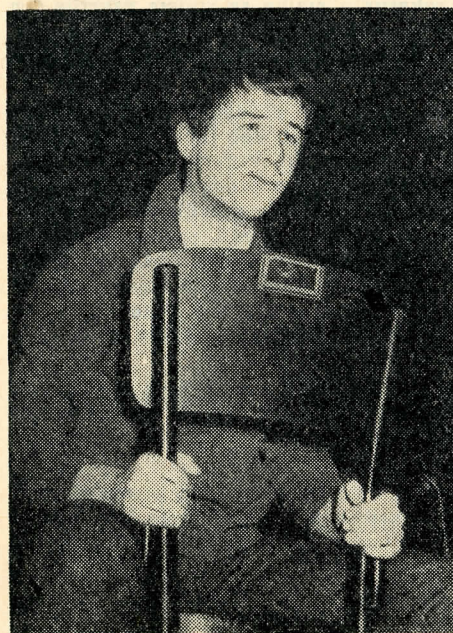
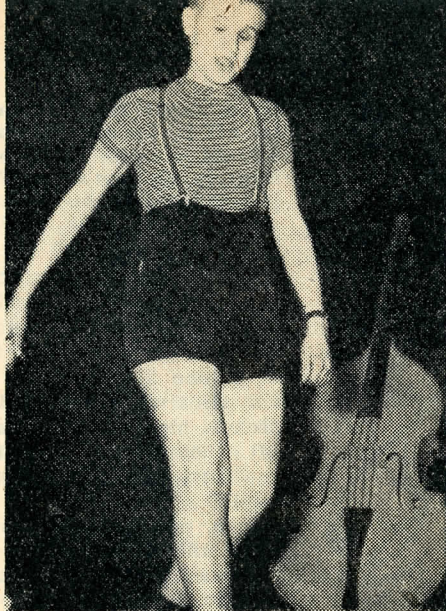
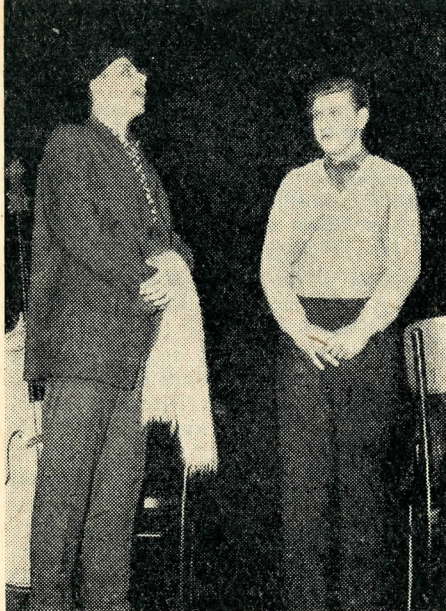
Ale kůň Řehoř, jak se jen na něj sáhlo, hned se rozhoupal, a otec se zranil pilou. Strýc se tal sekerou a matka se málem uškrtila tím provazem. Já, když jsem viděl ten velký nebozez, který zbyl na mne, a když jsem viděl oře Řehoře, jak se tak s pilou na krku pohupuje uprostřed trosek, dal jsem se na útěk.

Když propustili rodiče a strýce—dárce z nemocnice, nastěhovali jsme se ke strýci—dárce do Bábušic. Od těch dob jsem už narozeniny neměl. Ale nelitovali jsme toho. Venkovský vzduch je jednou venkovský vzduch a venkovská strava je jednou venkovská strava, to je jednou k nezaplacení. Takže když strýc—dárce zanedlouho zemřel na otravu metylalkoholem, neboť měl velkou zahradu, prodali jsme jeho cementárnu v Bábušicích a koupili jsme si činžák tady ve městě. Protože město je přece jen město. Ačkoli na druhé straně zase ty lesy, louky a kopce venkova, tomu se nic nevyrovná. Jenomže ony ty Bábušice jsou v rovině, bez lesů a s cementárnou, takže se to snad časem vyrovná.

To víte, já jsem tenkrát byl ještě dítě a neměl jsem z toho ten rozum jako rodiče nebo jako strýc—dárce. No, teď už vím, že každý musí být někdy v sedle, že každý má mít svého koníčka a že hlavou zeď neprorazíš.

Jó, jó, mládí, nerozumné mládí. Kdo jen by si byl pomyslel před dvaceti lety, když mi bylo těch osm a půl, že mi dnes bude skoro pětatřicet?! Ach!

(Z textappealového pořadu POSLEDNÍ DEN, který uvádí pražská Reduta)

IN → KLE MO

Učňovský soubor Inklemo z Prahy uvedl v Radiopaláci premiéru nového pořadu Jak jsem hledal pravdu. Autorem pásma písniček, scének a mikropovídek je umělecký vedoucí souboru Václav Bárta. Foto J. Pražák. — V některém z příštích čísel přineseme ukázky z tohoto pořadu.

INKLEMO

Pět minut před zvoněním

BEDŘICH ZELENKA

Hlustvisihák ve škole

HLUSTVISIHÁK: Poklona, pane učiťe.
UČITEL (*ho opraví*): Soudruhu učiťe.
HLUSTVISIHÁK: Tak to bude nějakej
omyl. Já myslel, že vy jste učiťe.
UČITEL: Ale áno, já jen jaksi kvůli
správnosti. Vy jste, prosím?
HLUSTVISIHÁK: Já jsem otec. Já tady
mám Vendu. Tedy jako syna.
UČITEL: To je pan...?
HLUSTVISIHÁK: No von to ještě není
žádněj pán...
UČITEL: Já myslím vy, vaše jméno.
HLUSTVISIHÁK: A ták. Hlustvisihák. H
jako hovězl.
UČITEL: Á, pan Hlustvisihák, to mě těší.
Já jsem třídní učiťe vašeho syna.
HLUSTVISIHÁK: Tak jste to vy! On mi
kluk říkal: takovej plešatej, vyjukanej
a má hrozný jméno.
UČITEL: Pidlomotejl.
HLUSTVISIHÁK: Ježíšmarjá. To se snad
ani nedá hláskovat!
UČITEL: Spytihněv Pidlomotejl.
HLUSTVISIHÁK: Taky si s tím dost uží-
jete, co?
UČITEL: Proč myslíte?
HLUSTVISIHÁK: No...vona je to spíš
psina než adresa.
UČITEL: Ehm... Podívejte se, pane
Hlustvisihák, já jsem si vás dal zavolat
ve věci vašeho syna.
HLUSTVISIHÁK: To je správný. Já nemít
toho syna, tak se nedostanu mezi lidi.
UČITEL: Vzhledem k tomu, že už letos
vyjde školu, je jaksi na pováženou jeho
prospěch.
HLUSTVISIHÁK: To má po mámě, to je
taky taková prospěchářka.
UČITEL: Tak na příklad... (*listuje v no-
tesu*)... já to vezmu zkraje. Ta čeština.
HLUSTVISIHÁK: Z kraje?

UČITEL: Čeština.
HLUSTVISIHÁK: De to, jo? De to.
UČITEL: Naopak, velmi špatně.
HLUSTVISIHÁK: Z kraje. A co z okresu?
UČITEL: Asi jste mi dobře nerozuměl. Je-
ho čeština je špatná.
HLUSTVISIHÁK: Von neumí česky? To
jsem si ani nevším.
UČITEL: Vypadá to na propadnutí.
HLUSTVISIHÁK: Tak to vidíte. A proto
my mu doma nerozumíme!
UČITEL: V posledním diktátu napsal mys
Dobré naděje s velkým M.
HLUSTVISIHÁK: A vono se píše s tvrdým.
UČITEL: Ne s malým. S malým m.
HLUSTVISIHÁK: No ale hlavně že je, jak
říkáte, dobrá naděje.
UČITEL: Nevím, kam mřííte...
HLUSTVISIHÁK: Tedka? Ted pudu na
pivo.
UČITEL: Se soudruhem ředitelem...
HLUSTVISIHÁK (*skočí do řeči*): Ne, sám.
Náš starej nepije.
UČITEL: Ale ne, chci říci, že se soudru-
hem ředitelem jsme uvažovali nad jeho
chatrnými vědomostmi z dějepisu. Sou-
druh ředitel je na pochybách, jestli jsou
dostatečné.
HLUSTVISIHÁK: To at je klidnej. Když je
jednou ředitelem, tak ho kvůli dějepisu
nevychoděj. Náš starej taky neumí děje-
pis — a jakej je to řiditel! Hlavně když
umí zeměpis, aby moh jezdit pokaždý
někam jinam.
UČITEL: Vy jste mi nerozuměl. Náš sou-
druh ředitel učí vašeho syna dějepis.
HLUSTVISIHÁK: Aha, takhle. Učí ho děje-
pis, a sám ho neumí. To jako náš veli-
tel nám tuhle předváděl, jak se na vrát-
nici zneškodňuje diverzant trhem vobou-
ruč — a udělal si housera.

UČITEL: Vy to pletete.

HLUSTVISIHÁK: Nepletu, dyť s tím eště ležil!

UČITEL: Soudruh ředitel dějepis umí, ale váš syn ho neumí, chápejte. Posledně neznal Barbarossu.

HLUSTVISIHÁK: Z dějepisu?

UČITEL: Ovšem.

HLUSTVISIHÁK: Barbarossu? Já myslím, že je to mejdlo na tvrdý fousy?

UČITEL: Kdepak, to je přece známá postava, jen si vzpomeňte: Friedrich Barbarossa!

HLUSTVISIHÁK: Aha, já už vím, zpívá s Güntherem Golaschem. V televizi.

UČITEL: Kdepak!

HLUSTVISIHÁK: Kdepak! V intervizi!

UČITEL: Kdepak! Přece — německý císař!

HLUSTVISIHÁK: A zpívá v televizi?

UČITEL: Ale ne. Ve dvanáctém století.

HLUSTVISIHÁK: A to už byla televize?

Tak to už musí být starý pán?

UČITEL: Ten císař žil ve dvanáctém století!

HLUSTVISIHÁK: Aha, ale to náš Venda ještě nebyl na světě, pane učitel. Von se narodil až po Únoru.

UČITEL: To ho neomlouvá.

HLUSTVISIHÁK: Ale my jsme s Růženou dřív nemohli. Vona tehda měla pořád ranní, já zas pořád noční...

UČITEL: To sem neplete, pane Hlustvisihák.

HLUSTVISIHÁK: No já jenom aby s tím kluk neměl nadosmrti voplétácky!

UČITEL: S tím zeměpisem je to jakbysmet. Kolega zeměpisec prý z něj nemůže dostat slovo.

HLUSTVISIHÁK: Který?

UČITEL: Vůbec. Ani slovo.

HLUSTVISIHÁK: Jestli se třeba nehněvají?

UČITEL: Pochybují, kolega zeměpisec je velice mírný člověk.

HLUSTVISIHÁK: To má teda kliku. Náš kluk se hned pere.

UČITEL: Ano, jeho chování je přímo destruktivní.

HLUSTVISIHÁK: No tak sláva, aspoň s tím chováním že jste spokojenej. A co takhle mravy?

UČITEL: Dovolte... mravy a chování je přece totéž!

HLUSTVISIHÁK: Tak ono je to tedka sloučený. My jsme to ještě mívali extra.

To nás taky učitel tak zmlátil, že jsme neslyšeli zvonit! A jindy zase navopak jsme slyšeli zvonit furt! Jó, kde jsou ty časy!

UČITEL: My ovšem dnes žáky nebijeme.

HLUSTVISIHÁK: No jo, taky na to nemáte figuru.

UČITEL: My vychováváme mládež podle Makarenka.

HLUSTVISIHÁK: No jo, dobře jim tak. Voní si, pacholci, nic jinýho nezasloužej!

UČITEL: My je netrestáme tělesně, ale snižujeme jim prospěch.

HLUSTVISIHÁK: To je správný. Šetřit se dneska musí všude.

UČITEL: Já si to prostě s nimi vyřídím ve známkách.

HLUSTVISIHÁK: Vy jste filatelista? Já bych vám nechal Portoriko.

UČITEL: Děkuji, já doutníky nekouřím. — Potom ta matematika. Představte si, že neovládá ani takové základní matematické úkony, jako například: á plus bé — to celé na entou.

HLUSTVISIHÁK: Kam?

UČITEL: Na entou!

HLUSTVISIHÁK: A kde to je?

UČITEL: To je přece v algebře.

HLUSTVISIHÁK: Aha, to je tam dole na Václaváku, Algembra, že jo. Ale já jsem mu, pane učitel, noční logály zakázal.

UČITEL: Ale to je nesmysl...!

HLUSTVISIHÁK: To je fakt, taky jsme byli mladý. Teda mezi náma, pane učitel, to já ho takhle tu a tam s sebou vemu. Ale to jenom tak pár piv, dva tři prcky, a domů!

UČITEL: To ovšem slyším velmi nerad!

HLUSTVISIHÁK: No když myslíte, tak já ho teda vemu častějc. Když jde o výchovu, tak holt nějakou tu pětku obětovat musím.

UČITEL: Ale o tom vůbec nemluvíme!

HLUSTVISIHÁK: No jo, vy taky máte větší plat! Na mně to škola nemůže žádat.

UČITEL: Vždyť my to taky na vás nežádáme!

HLUSTVISIHÁK: Nežádáte, já vím, ale vono se říká: na chytrýho mrkní! Teda von v těchhle věcech se Venda snaží i sám, pane učitel. Von leccos zbrousí s tou svojí holkou...

UČITEL: Ale já bych mu rozhodně nedoporučoval mít v tomhle věku vážnou známost...

HLUSTVISIHÁK: Vona to taky žádná vážná známost není, to buďte klidnej, pane učitel. To je jedna potvora vod nás z baráku. To víte, se slušnou holkou bych mu takový lajdání netrpěl.

UČITEL: Konstatuji, pane Hlustvisihák, že se v těchto věcech těžko dorozumíme. Myslím, že bude nejlíp, když si vás pozveme do sboru.

HLUSTVISIHÁK: Beze všeho, ale já zpívat moc neumím.

UČITEL: Myslím do učitelského sboru.

HLUSTVISIHÁK: No to já vím, znám, Pražský učitelové! Ale poslyšte, měli byste tam dávat taky něco vod podlahy. Třeba takový „Když jsem šel, až já pu-du...“ (*Zazní školní zvonek*)

UČITEL (*s ulehčením*): No... já se s vámi musím rozloučit...

HLUSTVISIHÁK: Zvoní mi v uchu. To asi Růža na mě vzpomíná.

UČITEL: Ne, to skutečně zvoní.

HLUSTVISIHÁK: Jo? A proč, vždyť máte votevřino?

UČITEL: Přece začátek vyučování!

HLUSTVISIHÁK: A sakra, já zapomněl, že jsem ve škole.

UČITEL: Hlavně aby na to nezapomínal váš chlapec.

HLUSTVISIHÁK: Ten na to nezapomíná. Ten říká každě den: Už abych byl venku!

UČITEL: Ale co bude dělat s takovýmhle vysvědčením?

HLUSTVISIHÁK: Co by s ním dělal? Nechá ho doma.

UČITEL: A kam půjde?

HLUSTVISIHÁK: Von říkal, že se podívá někam do světa.

UČITEL: Jako co?

HLUSTVISIHÁK: To je fuk, třeba jako řiditel. Nebo jako fotbalista. To víte, s bé na entou by se tam nedostal!

UČITEL: No... jak myslíte... (*Podává ruku*). Já už musím jít, pane Hlustvisihák. Buďte zdrav, ale rozhodně se ještě musíme sejít — jak se říká u zeleného stolu! (*Odchází*)

HLUSTVISIHÁK (*volá za ním*): To je nápad! A tam to jaksepatří voslavíme!

MYŠLENKY

Když se na světě objeví opravdový talent, pozná se podle toho znamení, že se všichni ťulpasi proti němu spiknou.

Chameleón, který prý se živí pouhým vzduchem, má ze všech zvířat nejmrštnější jazyk.

Ctižádost často dohání lidi k největším mrzkostem: a tak šplhají v stejné poloze, jako kdyby se plazili.

Chvála je vždy dcerou přítomné moci.

Znal jsem ministry, vynikající duchaplností i vzděláním — a měli nejraději ťulpasy.

Slušný člověk je ten, který má neslušné myšlenky.

Sloni se vždycky kreslí v podživotní velikosti, zato blecha v nadživotní.

JONATHAN SWIFT

NENÍ TADY

Z pořadu Divadla Na zábradlí Vyšínutá hrdlička

Hudba: Míša Polák / Text: Pavel Grym

Mírně C C⁺ C *semi* A7

ad lib. Hroch si vyšel na procházku, po-drbal se o vra-ta, kalho-

D7 G7 C D7 G7 G⁵ C C

ty měl na prováz-ku, tak mu spadly do blá-ta. Hroch se kouká do zr-cadla: Kam se

C *emi* A7 D7 G7 C *ami* D7 G7 C

ga-tě po-dě-ly?! Nemá a-ni kousek prádla a to právě v nedě-li. I ten

gmi C7 F *dmi7* C D7 G *d7zm*

hroch se trochu stydí, když ho vi-dí tolik li-dí. Ja-ká je to pa-rá-da:

ami7 D7 G7 C C *emi*

je mu vidět na zá-da. U-di-ve-ně pou-lí o-či, všecek zmaten, jak by

A7 D7 G7 C *ami* D7 G7 C C C C *emi*

ne, do vody pak honem sko-čí, navždy v bahně zůsta-ne. *Mezihra Solo ad lib.*

A7 D7 G7 C D7 G7 C C C *emi*

Hroch má ovšem hro-ší ků-ži a tak ho nic ne-pá-

A7 D7 G7 C D7 G7 G⁵ C

lí, spánek už mu o-či ú-ží, jak v tom bahně za-há-lí. Líně kouká po kra-

C *emi* A7 D7 G7 C *ami* D7 G7

ji-ně, k čemu je-mu rů-že květ? Touží jenom po sva-či-ně, kte se nedá po-bízet.

C *gmi* C7 F *dmi7* C D7

Spoko-je- ně v bahně fu-ní, jak tam trů-ní ve své tů-ni. Má pro se-be

G *d7zm* *ami7* D7 G7 C C C *emi*

teplý kout, nic už nemůže s ním hnout. O o- sudu toho hrocha každý by vám říci

A7 D7 G7 *Náhle zpomalit* C *c7zm* C *ami* *dmi7* G7 C

moh, vám však stačí tato trocha: Není tady, není tady, není tady žádný hroch.

TRIDNI:

Milí žáci, kdepak jsme skončili minule?
(Volšák Josef způsobně oznámí, že Alpama.)

TRIDNI:

Ano, správně, milí žáci. Tedy Alpy. Pohlédnete-li na mapu, zjistíte jednu zajímavou vlastnost tohoto pohorí. Balšánku, jestli tě to nebaví, sbal si své věci a hlaš se u mé ženy o sekyrku. Dříví je na dvoře.

(Balšánka to nebaví, sbalí si své věci a jde se hlásit o sekyrku. Dříví je na dvoře.)

TRIDNI:

Zatímco směrem k Itálii se svažuje prudce, do Rakouska naopak mírně. Co to v praxi znamená? Celytýne, nelez mi na nervy a jdi zamést před školu!

(Celytýn jde zamést před školu.)

TRIDNI:

Znamená to, že půjdu-li přes Alpy z Rakouska do Itálie a vynechám-li pochopitelně průsmyky a tunely, budu nejprve dlouho stoupat do táhlých vrchů, abych pak prudce sestupoval, zatímco bude-li mým výchozím bodem některé z malebných severoitalských městeček, očekává mě nejdříve namáhavý, ale poměrně krátký výstup na hřebeny a později dlouhý a pozvolný sestup do rakouských nížin. A jak si to vysvětlíme? Dostále, tobě navrhnou sníženou známku z chování. Opust' třídu!

(Dostál opustí třídu.)

TRIDNI:

Nu prostě tak, milí žáci, že alpský masiv se svažuje do Rakouska mírně, zatímco z nížiny severoitalské strmě vyrůstá. A co to v praxi znamená pro turistu? Drgleni, já tě vidím! Jdi se naučit domů správným způsobem!

(Drglen se odchází domů učít.)

TRIDNI:

Kde jsem to skončil?

HLAS Z AUDITORIA:

Co to znamená pro turistu?

TRIDNI:

Ano, správně. Tedy turismus, milí žáci, je jednak hnutí, jednak soustava fyzických úkonů. Jedno i druhé si zpravidla vyžádá pečlivé přípravy, jako konečně každé plodné lidské úsilí. Vyzrazíme-li například na túru, musíme počítat... Fárová, Gyndr! Hihňat se můžete na sluníčku, ne ve třídě. (Fárová, Gyndr se jdou hihňat na mráz.)

HLAS Z AUDITORIA:

Musíme počítat...

TRIDNI:

Správně, milí žáci, musíme počítat! Ale položím otázku: jak vypočteme nejlépe přepnou pravoúhlého trojúhelníku? Podle takzvané Pythagorovy věty. Halásková, Hrubá, Chocholoušek ven!

(Halásková, Hrubá, Chocholoušek ven. Hrubá řuká.)

TRIDNI:

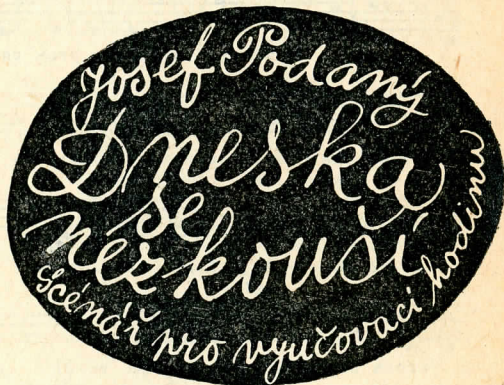
O čem jsem vyprávěl?

HLAS Z AUDITORIA:

O větě.

TRIDNI:

Ovšem, o větě. Několik vět, které nerozděluje tečka, to je, milí žáci, souvětí. Souvětí může být souřadné, nebo pořadné. To není

škola, to je blázninec! Celá řada u okna domů!

(Odchod žáků od okna.)

HLAS Z AUDITORIA:

Podřadné!

TRIDNI:

Ano, milí žáci, pořadné práce dostávala Anna proletářka, ta prostá služka z venkova, vykořisťovaná majetnou buržoazií. Byl to trudný a těžký život. A jistě jí nebylo do zpěvu! Ty domů, ty ven, ty taky, ty taky a ještě tahleta!

(On, on, ona, on a ona domů. Nebo ven. Podle toho.)

TRIDNI:

Kde jsem přestal?

HLAS Z AUDITORIA:

Do zpěvu!

TRIDNI:

Ano, správně, milí žáci. Když Křištof Kolumbus objevil roku 1492 Ameriku, nebyl si svého objevu vědom. Hledal totiž novou cestu do Indie, cestu bližší než kolem Afriky. Buržoazní historici zvolili tento rok za jakýsi pomyslný předěl, rokem 1492 pro ně končí takzvaný středověk. My ovšem takto dějiny neškátulkujeme. A všichni ven! Ne, všichni ne! Jenom tahle řada, támhleta zbylá lavice a Tydlík.

(Odchod žactva.)

HLAS Z AUDITORIA:

Neškátulkujeme!

TRIDNI:

Ovšem, já vím, Volšáku! Vztyk! A apazít, hluboký předklon, pořádně, a vzpažit, rázně pochodujeme, hlavu vzhůru a pečlivě, milý žáku, to se bude zkoušet!

(Volšák pochoduje, pomalu skoro zvoní.)

Věra Provazníková

Smrt

Zatracen
vysokou travou
(která i slepci
dává rozeznání)
jsi zavolal po samotě

Hledal ses v doznění
A byl to *druhý*
který tě našel

Není drsnější smrti
než umírat nepotřebný
a sobě

Zuzana Renčová

Sametové kroky

Láska má sametové střevíce,
aby nerušila spáče.
Aby nerušila ulice
a v oknech květináče.

Láska má kapesníček z batistu,
aby nikdo neslyšel, jak pláče.

Láska má oči kočičí,
aby viděla v dešti, když zhasnou
všechny hvězdy.

Opilci z hospody vyhnání neslyší
pláč té, již potkají v šeru pod
průjezdy —

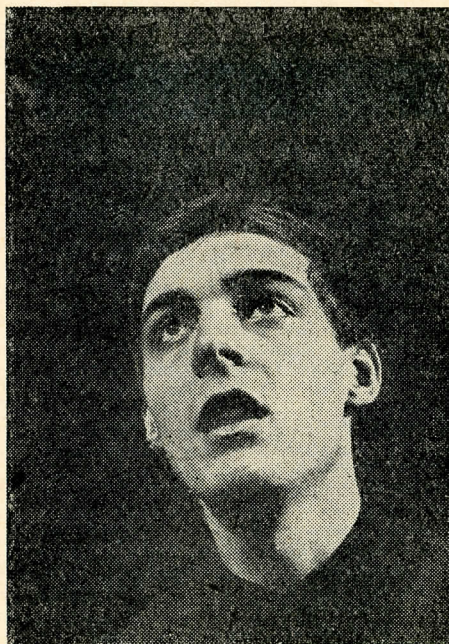
(protože láska má sametové střevíce
a kapesníček ...).

PRVNÍ ŘÁDKY

Alena Šachlová

★ ★ ★

Provazovým žebříkem
měsíčního svitu
přicházíš každou noc
do náruče samoty,
jež nese mé jméno.
Tvé polibky zůstávají
na ústech tmy —
a přece když se dívám
do ranního zrcadla,
mám rozkousané rty ...

M. Stieber v Člověčích samomluvách, které
nastudoval soubor Dostavník z Prahy 1.
Foto Růžička

Brněnský soubor Monokl hraje divadelní lepoprelo J. Bílého a P. Boška Teta v divadle.
Foto Perníca

repertoár malé scény

Ročník II, březen 1964 — Vydává ministerstvo školství a kultury v nakladatelství Orbis, n. p., Praha 2, Vinohradská 46 — Redakce: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Pavel Bošek, Jaroslav Vedral — Redakční kruh: Jiří Bílý, Lubomír Dorůžka, Pavel Fiala, Vladimír Fux, Miloš Hercík, Jiří Chlábec, Vladimír Justl, Miroslav Kovářík, Vladislav Stanovský, Josef Škvorecký, Ivan Verner, Jan Votruba, Ivan Vyskočil — Grafická úprava Miloslav Fulín — Adresa redakce: Praha 1, Vinohradská 3; telefon 221054 — Tiskne Knihtisk, n. p., provozovna 2, Praha 2, Slezská 13 — Rozšiřuje Poštovní novinová služba, informace o předplatném podává a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel; objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, odd. vývozu tisku, Praha 1, Jindřišská ul. 14 — Vychází jednou měsíčně, cena jednotlivého výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo mělo redakční uzávěrku 17. února.

F-12*41057

© Nakladatelství Orbis, n. p., 1964

Doporučujeme

Ivan Vyskočil, Vždyť přece létat je snadné. Vydala Mladá fronta.

Čtete v Amatérské scéně č. 3:

co si myslí Ivan Vyskočil o textappealech, rozhovor o práci ostravského Divadélka Pod okapem, úvahy Vladimíra Justla o tvůrčí cestě Vladimíra Holana, vyznání Josefa Chvaliny o Teiresiovi a divadle vůbec, co to je americký muzikal a o jeho evropských příbuzných, novinky — kritika — reportáž — amatérské divadlo v zahraničí — čtenářská soutěž.

Časopisy Amatérská scéna a Repertoár malé scény můžete objednat přímo v naší redakci, Vinohradská 3, Praha 1.

STÍN

Z pořadu amatérského souboru Paradox

Hudba: Zdeněk Madar / Text: Míla Štorkán

Slow G E7 Ami

Já nejsem ani chvíli sám, svůj stín s sebou mám, svůj

Ami7 Bdim Emi Bdim H7 Ami H7 D7

pitvorný, pitvorný stín, ve předu nebo vzadu to já vím, je vždy můj stín.

Tempo di slow-rock G G7 C

Někdy člověk ne- tu- ší, že má stí- ny

E7 A9 A7 D7

na du- ši, stí- ny vlastních stí- nů, stí- ny beze stí-

G7 E7 A7 D7 12C A7 D7 13. G

nů, stí-ny vlastních stínů, stí-ny beze stí- nů. -nů.

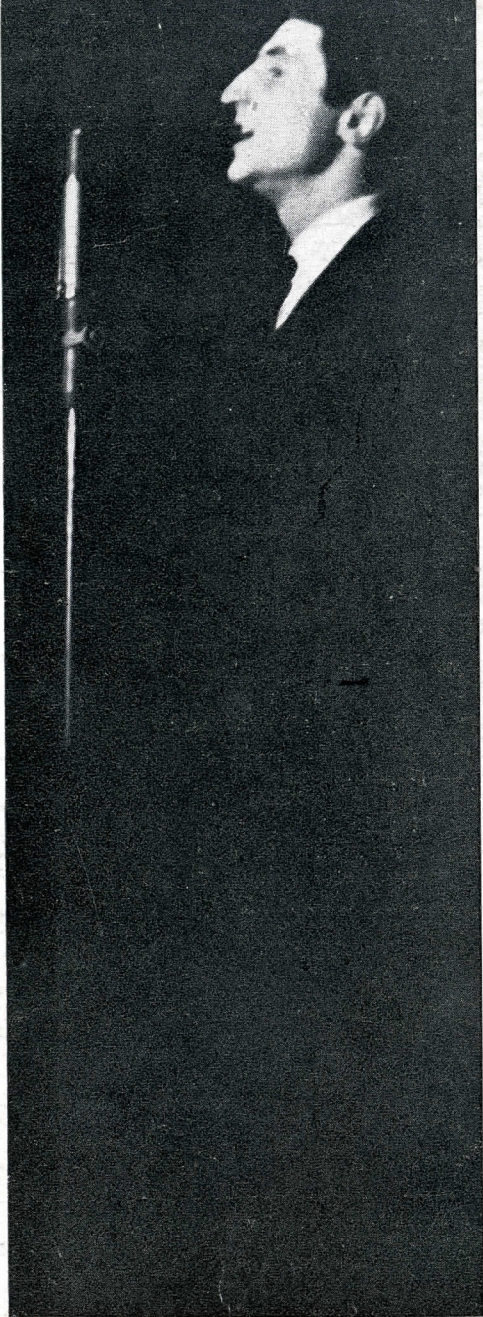
Když slzy orosí mi hlas
můj stín je tu zas
můj pitvorný pitvorný stín
kterému někdy někdy závidím
že je jen stín

Někdy člověk netuší
že má stíny na duši
stíny vlastních stínů
stíny beze stínů

Těž úsměv se mnou sdílí rád
můj stín kamarád
můj pitvorný pitvorný stín
pro něhož jiné jiné nevidím,
než ten svůj stín

Někdy člověk netuší
že má stíny na duši
stíny vlastních stínů
stíny beze stínů

SEMAFOR

ONDRÁŠ
PODOTÝKÁ